№№120–121
(3250–3251)

3 — 5 жніўня 2010 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

РЕЙТИНГ

Топ-10 крупнейших налогоплательщиков Минска

По данным Министерства по налогам и сборам, десятка крупнейших налогоплательщиков обеспечила около 40% общего объема доходов бюджета Минска. В ней оказалось одинаковое количество государственных и частных предприятий.

Кто принес городу самые большие доходы и задолжал больше всех, выясняет "Завтра твоей страны".

В топ-10 самый крупных налогоплательщиков за первое полугодие оказалось по четыре государственных и частных предприятий. Из государственных самые большие доходы городу принесли ликероводочный "Кристалл", минское отделение Белорусской железной дороги, Минский автомобильный завод и "Минскэнерго". Из частников на благо города особенно постарались "Лукойл-Белоруссия", "Юнис-ойл", табачная фабрика и гипермаркет "Табак-инвест" и австрийский сотовый оператор "Велком".

Еще два бизнеса — это совместные проекты государства и частного капитала — в данном случае российского: "Белтрансгаз" и "МТС".

№	Компания	Владелец
1	ООО "Белтрансгаз"	Государство — 50%, "Газпром" (Россия) — 50%
2	ИП "Лукойл-Белоруссия"	"Лукойл" (Россия)
3	РУП "Минск Кристалл"	Государство
4	ИООО "Юнис Ойл"	ГК "Юнивест-М" (Россия, Беларусь)
5	СООО "Мобильные ТелеСистемы"	Государство — 51%, ОАО "МСТ" (Россия) — 49%
6	Объединение БЖД	Государство
7	ОАО "МАЗ"	Государство
8	ООО "Табак-инвест"	П.Топузидис (Беларусь)
9	РУП "Минскэнерго"	Государство
10	ИП "Велком"	Telekom Austria (Австрия)

А вот среди лидеров по задолженности в республиканский и городской бюджеты, которым минские плательщики задолжали на 1 июля соответственно 15,4 и 7 млрд рублей, в основном оказались государственные предприятия. На них приходится 60,9% задолженности. Среди крупнейших должников из госструктур отметим Минский завод шестерен, Минский завод автоматических линий им. П.М. Машерова, завод "Электроника", "Камволь", среди частников — "Миндавг" и "Модерн трейд". Последняя компания — дочерняя фирма израильского бизнесмена Элиезара Фишмана, который пытается создать в Беларуси сеть строительных магазинов.

STOP!

Бюджэтнікам сказалі пачакаць

Адно добра ў выбарчай кампаніі — напярэдадні яе заўсёды павышаюцца пенсіі і заробкі. Вось і зараз міністр эканомікі адрапартаваў аб планах павысіць зарплаты бюджэтнікам.

Па словах Мікалая Снапкова, чарговае павышэнне тарыфнай стаўкі першага разрада плануецца з 1 лістапада 2010 года да 118—120 тысяч рублёў. Дарэчы, тарыфная стаўка першага разрада, устаўленая з 1 чэрвеня 2010 года, зараз складае 90 тысяч рублёў.

Міністр таксама паведаміў, што па выніках першага паўгоддзя планавае заданне па росце заработнай платы ў рэспубліцы выканана на 99,7%. У той жа час неяк так атрымалася, што не рэалізавалі разліковыя паказчыкі па росце зарплаты за студзень—чэрвень самыя галоўныя галіны эканомікі — Міністэрства прамысловасці, сельскай гаспадаркі і харчавання, энергетыкі, будаўніцтва і архітэктуры, а таксама ўсе рэгіёны за выключэннем Мінскай вобласці. Таму міжвёлі ўзнікае падазрэнне, што ў статыстыку па выкананні планаў па росце заробкаў закраліся нейкія памылкі.

ЧУЛІ?

У Швейцарыі сабраны першыя вагоны для мінскай «гарадской электрычкі»

Як гаворыцца ў паведамленні прэс-службы Беларускай чыгункі, першы электрацягнік, сабраны для Мінска швейцарскай кампаніяй Stadler, прыбудзе ў Беларусь ужо ў студзені 2011 года.

Састаў электрацягніка даставяць са Швейцарыі на шасці грузавіках, даўжыня кожнага з якіх складае 34 метры, вышыня 5 метраў. Перадэксплуатацыйныя выпрабаванні цягнік пройдзе ў лакаматыўным дэпо ў Баранавічах, пасля чаго яго даставяць у Мінск.

У зборцы цягніка возьмуць удзел беларускія спецыялісты маторавагоннага дэпо сталіцы, якія адпраявяцца ў Швейцарыю для дэталёвага азнаямлення з вытворчасцю гэтай тэхнікі.

Кантракт на куплю дзесяці сучасных электрацягнікоў са швейцарскай кампаніяй Stadler БЧ заключыла ў межах праекта "Гарадская электрычка". Кошт кожнага цягніка -- 6 мільёнаў еўра. Шэсць цягнікоў злучаць станцыі Мінск-Пасажырскі і Жодзіновічы, чатыры будуць працаваць на рэгіянальных маршрутах. У перспектыве плануецца, што гарадская электрычка злучыць сталіцу з гарадамі-спадарожнікамі.

Чакаецца, што першая электрычка будзе запушчана ў 2011 годзе.

Сяргей ПУЛЬША, БелаПАН.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Сямейны падрад

Беларускія кідальнікі ядра, муж і жонка Андрэй і Наталля Міхневічы, прывезлі з Іспаніі, дзе праходзіў чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы, залаты і сярэбраны медалі.

Усяго беларуская зборная заваявала ў Іспаніі 4 медалі — 2 залатыя, 1 сярэбраны і 1 бронзавы. З гэтых чатырох дзве ўзнагароды — на рахунку сям'і Міхневічаў.

Андрэй, як і належыць галаве сям'і, заваяваў золата. У жонкі Наталлі — серабро. Дарэчы, і на Алімпіядзе ў Пекіне абодва былі ў прызёрах.

— Як Наталля паспявае і сына выхоўваць, і трэніравацца? — запытаў напярэдадні чэмпіянату карэспандэнт "Народнай Волі" ў Андрэя.

— Гэты вельмі складана, — прызнаўся суразмоўца. — Яшчэ перад Алімпіядай у жонкі быў складаны пераход ад цяжарнасці да вяртання ў вялікі спорт, і назіралі за гэтым лічаныя людзі. Блізкія, трэнер, я... Вяртанне ў вялікі спорт пасля працяглага перапынку — вельмі няпросты працэс. Так што нашы бабулі і дзядулі змагаліся з нашымі праблемамі, як мы на спаборніцтвах. І, як бачым, вынікі не заставілі сябе доўга чакаць. Думаю, наш сын Ілля медалямі таты і маці будзе задаволены...

Алесь СІВЫ.

СУД

Сяргей Ханеня не атрымае ад «Народнай Волі» 95 мільёнаў 500 рублёў

Цяжка сказаць, чым кіраваўся прарэктар Гомельскага дзяржаўнага універсітэта Сяргей Ханеня, калі накіроўваў скаргу ў Ленінскі раённы суд г.Мінска. Ён прасіў спагнаць з рэдакцыі газеты "Народная Воля" на яго карысць ні многа ні мала, а... 95 мільёнаў 500 рублёў. Хоць газета і аператыўна расставіла кропкі над "і", паведаміўшы чытачам, што ў публікацыі, у якой сярод іншых прыгадваецца і прозвішча С.Ханені, размова ідзе не пра яго гадавы *заробак*, а пра яго гадавы *даход*. Каб пацвердзіць, што рэдакцыя гатова давесці ўдакладненую інфармацыю да кожнага яго патэнцыяльнага выбаршчыка (у гэты час ён балатаваўся кандыдатам у дэпутаты гарадзкога Савета), С.Ханеню было прапанавана ўключыць журналістаў "Народнай Волі" ў агітацыйную суполку. Ад такой прапановы ён адмовіўся, пры гэтым палічыў недастатковым прабачэнне газеты са сваіх сторонак.

Суд першай інстанцыі вынес справядлівае рашэнне — поўнасцю адмовіць С.Ханеню ў яго патрабаваннях да "Народнай Волі". Ён не пагадзіўся з такім вердыктам: у касацыйнай скарзе ён прасіў Мінскі гарадскі суд адмяніць рашэнне суда Ленінскага раёна горада Мінска поўнасцю і накіраваць справу на новы разгляд.

Феміда і на гэты раз вынесла рашэнне ў радыкальнасці з заканадаўствам. Недакладнасць, якая выпадкова з'явілася ў газетным матэрыяле і якая была тэрмінова выпраўлена, не прыніжае яго гонар і годнасць. Рашэнне раённага суда зацверджана. Таму С.Ханеня не атрымае 95 мільёнаў 500 рублёў ад "Народнай Волі".

Максім КРАЎЦОЎ.

ПРАБЛЕМА!

«Да 1 верасня басейн працаваць не будзе...»

Спёка ў двухмільённым горадзе стала выпрабаваннем для ўсіх. Медыкі рэкамендуюць як мага менш знаходзіцца на адкрытым сонцы, менш фізічных нагрузак і больш ужываць вады. Пажаданы водныя працэдуры.

Тут гараджане і сутыкнуліся з заслонай.

Дзве жанчыны на прыступках аздараўляльнага комплексу "Алімп", што на плошчы Якуба Коласа, раздражнёна размаўляюць. Адна жанчына (ёй крыху за 30) размахвае газетай, нібы веерам: *"Гэта папросту нейкае дзікунства! У мяне сын быў у лагеры ў чэрвені. У нас няма лецішча, адзін бацька, і той хворы, жыве ў Мінску. Пакуль я на працы, малы з іншымі дзецьмі ў нашым доме бадзяецца дзе папала. Глядзю, шорты нейкія мокрыя. Пачала распытваць, кажа, што хадзілі на Цнянку купацца з Вадзімам і Жэнем. Я разумею, што такая спёка, а сядзець дома перад тэлевізарам дзецям надакучвае. Вось думала набыць квіток у басейн. Няхай бы дзеці хадзілі туды. Ўсё ж пад наглядам былі б. Ды і матаў не чулі б ад дарослых дзядзькаў, якія выпіваюць на рэчцы. Я на працы ўся дрыжу ад страху... Ведаеце, у мяне такая фантазія, што я ўсялякія жарсці сабе навыдумляю, бо за сына баюся. А тут на табе. Не працуюць і працаваць не будуць да восені. Яны што — здурнелі?".*

У размову ўступіў Валеры Мікалаевіч. Сказаў, што даўно пенсіянер, і хацеў бы наведваць басейн. Тым больш што жыве недалёка, на вуліцы Гікалы.

Запытваю ў маладога мужчыны, што ён думае на гэты конт. Сяргей, так прадставіўся малады чалавек, адказаў: *"Я б з задавальненнем. У нас у офісе ёсць кандыцыянер, але што ён ёсць, што яго няма... Канечне, быў бы аўтамабіль, сеў бы за руль, узяў сваю дзяўчыну і паехаў на прыроду пасля працы. Але гэта мары. У мяне няма машыны. А вось дзяўчына ёсць. У басейн з ёю пайшоў бы з радасцю. Цікава, чаму яны пазачыняліся ў такую спёку?"*

А сапраўды, чаму? Задаю гэтае пытанне супрацоўнікам "Алімпа". Яны кажуць, што басейн не працуе з 1 ліпеня. Пачне працаваць толькі 1 верасня. Галоўнай прычынай называюць нерэнтабельнасць, маўляў, наведвальнікаў мала, а штат супрацоўнікаў вялікі. Ніхто не хоча рызыкаваць. Баяліся, што будзе мала людзей, а ваду ж трэба грэць, расход электраэнергіі і ўсё такое. Адразу ж, праўда, супакоілі, што трэнажорныя залы працуюць як звычайна.

Не стала высвятляць, ці шмат жадачных у такую спёку "пакачацца" ці пабегаць на дарожцы, і пачала тэлефанаваць у іншыя басейны. Куды ж застаецца пайсці гараджанам амаль двухмільённага горада? Тым больш што і студэнтаў у Мінску летам застаецца шмат. Басейн БНТУ не працуе, з ліпеня да верасня не працуе басейн БДЭУ. Што да басейнаў для дзяцей і падлеткаў, то высветлілася, што яны ўвогуле летам ніколі не працавалі.

Месяц не працуе басейн Навучальнага цэнтра "Белдарбуда". Басейн "Гарызонт" увогуле калі і адчыніцца, то не раней за 2011 год. У іншых басейнах адказваюць, што для водных працэдур трэба чакаць восені.

Знайшла, нарэшце, у даведніку, што басейн на вуліцы Фабрычнай, 18 мае 5 дарожак. Патэлефанавала туды і адразу пачула, што да 1 верасня басейн таксама працаваць не будзе. Чаму? Таксама нерэнтабельна? У адказ пачула: "Таму што нам таксама трэба адпачываць! Зразумела?!".

Што ж застаецца? Можна наведаць басейн у гатэлі "Беларусь". Там усяго адна дарожка, і пасля працы давядзецца заплаціць за сеанс 23.060 рублёў. Ва Уручы за 15.000 можна паплаваць гадзінку ў басейне "Hong-Gia" плошчай 5 на 15 метраў.

Тым часам суразмоўцаў каля "Алімпа" стала больш. Жанчына з вазонам у фірмовым пакеце "ЦУМ" назвалася Аленай Аркадзьеўнай: *"Я вам так скажу: вось гэта і ёсць тэрарызм. Разумееце? У горадзе спёка. Дзецям няма куды падзецца, людзі працуюць. На працы няма чым дыхаць. І ў такі момант закрываюцца басейны! Дык што гэта?! Гэта клопат пра людзей?!"*

Высокі мужчына ў акулярах ускінуўся ў размову: *"А вы не думаеце, што тыя, якія гавораць пра людзей, маюць уласныя басейны, трэнажоры і кандыцыянеры? Ім, можа, і ў галаву не прыходзіць, што ёсць такая праблема?"*

Тым часам тэлефаную ў Палац воднага спорту. Нарэшце! Там працуе і закрыты, і адкрыты басейны. Ёсць так званая пляжная зона. Ад 10 раніцы да 8 вечара можна плаваць і загараць у шэзлонгу. Гэта каштуе ўсяго 13 000 рублёў. Праўда, кажуць, што шэзлонгаў на ўсіх не хапае. Але ўсё ж гэта басейн, дзе сочаць за хімічным складам вады, да таго ж ёсць кафэ, дзе можна набыць піва і бутэрброды. І ўсё гэта ў цэнтры горада.

Расказваю пра гэта людзям каля "Алімпа". Жанчына ў льняным капелюшы ўсміхнулася: *"На такі вялікі горад адзін басейн у спёку. Ведаеце, цяпер іншае ж стаўленне людзей да гэтага. Што б там ні казалі, а вырасла іншае пакаленне. Людзі думаюць пра здароўе. Хочуць быць спартыўнымі. Цяпер модна сачыць за здароўем. І гэта вельмі добра. Я б сама зараз паплавала гадзінку з задавальненнем".*

Не падтрымала жанчына, якая назвалася Алай Сямёнаўнай: *"Басейнаў, нават не з-за спёкі, трэба рабіць больш. Я вось памятаю, як раней было шмат аўтаматаў з газіроўкай за 3 капейкі. Так і басейнаў павінна быць шмат у кожным, нават самым маленькім мікрараёне. А то вось што атрымліваецца... Пішуць, што ў нас шмат людзей, як ніколі, патанулі ў спёку. А ў басейне такое б здарылася? Гэта было б надзвычайнае здарэнне. Да таго ж гэта так зручна. Не ўсе ж маюць магчымасць пехаць за горад. Ды і ў нас пад Мінскам нічога такога няма. А так пасля працы ці ў выхадныя з сям'ёй... Каму гэта пашкодзіць? Не, узялі і зачынілі басейны. Дзе логіка?"*

Любоў ЛУНЁВА.

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Таццяна ПРОЦЬКА:

«Супраціўляцца праўдзе — нелагічна»

Мінскі Гаспадарчы суд вынес рашэнне, згодна з якім дзейнасць грамадзянскай кампаніі «Гавары праўду!» апынулася па-за законам.

Амаль маніякальная неабыякавасць беларускіх улад да лідэраў і актывістаў кампаніі "Гавары праўду!" праявілася адразу пасля таго, як паэт, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі **Уладзімір Някляеў** разам з шэрагам вядомых людзей аб'явілі пра старт гэтай ініцыятывы.

Літаральна праз два месяцы пасля яе пачатку сам Някляеў і ягоныя паплечнікі **Сяргей Вазняк і Андрэй Дзмітрыеў** на трое сутак апынуліся за кратамі. Шараговыя актывісты кампаніі "Гавары праўду!" прайшлі праз ператорусы, быў апячатаны мінскі офіс, скрадзены подпісы грамадзян, якія падпісаліся за наданне адной з вуліц Мінска імя Васіля Быкава...

Стала зразумела: улада і надалей будзе ўстаўляць палкі ў колы Уладзіміру Някляеву і ягоным паплечнікам.

І вось Мінгарвыканкам "знайшоў" падставу для ліквідацыі навукова-асветніцкай установы "Рух наперад", пад "шыльдай" якога і дзейнічала кампанія "Гавары праўду!".

Мінскі Гаспадарчы суд прызнаў несапраўдную дамову арэнды паміж "Рухам наперад" і ААТ "Ціна-Влаз". Такое рашэнне дазваляе ўладам пазбавіць арганізацыю юрыдычнага адраса і ліквідаваць яе... А дзейнасць ад імя незарэгістраванай арганізацыі ў Беларусі прадугледжвае крымінальную адказнасць.

Пракаментаваць рашэнне Гаспадарчага суда сталіцы, а таксама сітуацыю, якая склалася вакол кампаніі "Гавары праўду!", пасля судовага рашэння "Народная Воля" папрасіла адну з заснавальніц кампаніі **Таццяну Процька**.

— Трэба адзначыць, што юрысты Мінгарвыканкама папрацавалі вельмі добра, — *адзначае Таццяна Сяргееўна.* — Рэальную падставу для таго, каб зачапіць кампанію "Гавары праўду!", у гэтай сітуацыі было знайсці вельмі складана. Кампанія "Гавары праўду!" з самага пачатку пастаралася зрабіць усё, каб працаваць у межах дзеючага заканадаўства. Няхай не вельмі добрага, не вельмі спрыяльнага для развіцця грамадзянскай супольнасці. Але, як кажуць, дождж ці сонца не выбіраюць, а жывуць у тых умовах, якія ёсць. І мы пастараваліся жыць у такіх умовах, якія ёсць. І што мы бачым? Нават калі арганізацыя дзейнічае па законе, пры наяўнасці праблем з уладай, застацца ў прававым полі практычна немагчыма... Рашэнне суда сведчыць аб тым, што ўсё прадугледзець проста немагчыма...

— Таццяна Сяргееўна, што будзе з кампаніяй "Гавары праўду!" далей? Ці будуць спробы новай рэгістрацыі?

— Кампанія, канечне, будзе існаваць. Што тычыцца новай рэгістрацыі, то аб тым, што будзе ў гэтым накірунку зроблена далей, вы даведаецеся зусім хутка... Зразумейце, кампанія "Гавары праўду!" створана не для таго, каб, скажам, лідэр кампаніі Уладзімір Някляеў ці нехта іншы атрымаў магчымасць "засвяціцца". Кампанія "Гавары праўду!" і сапраўды народная, і заклікаць казаць праўду мы будзем і далей...

— Не баіцеся, што сітуацыя вакол кампаніі "Гавары праўду!" будзе развівацца такім жа чынам, як у свой час вакол "Партнёрства", калі актывістаў у рэшце рэшт судзілі за дзейнасць ад імя незарэгістраванай арганізацыі?..

— Улада хоча знайсці падставу для апраўдання неправавых і нелагічных дзеянняў. Але я мяркую, што ў нашым выпадку сітуацыя, якая склалася з "Партнёрствам", паўторана не будзе... Таму што двойчы нельга ўвайсці ў адну і тую ж раку...

— Хацелася б задаць адначасова і простае, і складанае пытанне: чаму беларускім уладам не даспадобы праўда?

— Гэта самая вялікая недаразнасць. Тое, што робіць кампанія "Гавары праўду!" — у інтарэсах беларускай дзяржавы і народа. І гэта, можна лічыць, падтрымлівае і Адміністрацыя прэзідэнта, падхоплліваючы тыя пачынанні, якія развіваюць актывісты кампаніі. І гэта добра, бо па-сутнасці ідзе ўзаемадзеянне ўлады і грамадзянскай супольнасці. Грамадзянская супольнасць павінна паказваць уладзе недахопы і хібы, а ўлада павінна іх выпраўляць. Гэта класічная схема дэмакратычнай дзяржавы. Чаму ўлада супраціўляецца? Гэтага нельга растлумачыць з пункту гледжання логікі... Бо супраціўляцца праўдзе нелагічна...

Віталь ГАРБУЗАЎ.

З ЭФІРУ

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ:

«Ніякай панікі ў нас няма...»

Лідэр грамадзянскай кампаніі "Гавары праўду!" паэт Уладзімір Някляеў кажа, што разгубленасць і няўпэўненасць прыходзяць тады, калі нейкія падзеі адбываюцца знянацку, нечакана.

"Што да суда над кампаніяй "Гавары праўду!" і пазбаўлення яе юрыдычнага права працаваць у рэчышчы закона, то мы гэтага чакалі — ну калі не ад самых першых дзён, то праз месяц-паўтара гэта ўжо было відавочна па тых захадах, якія ўлады рабілі, — заявіў Някляеў у эфіры Радыё Свабода. — Не можам мы падстаўляць людзей праз працу ад імя незарэгістраванай арганізацыі, таму што гэта ход наўпрост за краты. Таму мы, канечне, прынялі контрмеры. Яны, зрэшты, падобныя да тых контрмер, якія прадпрымаліся іншымі партыямі, арганізацыямі. Так што ніякай разгубленасці, ніякай панікі ў нас няма".

Генасамблея ААН замацавала права чалавека на чыстую ваду

Генеральная асамблея ААН прыняла рэзалюцыю, якая замацоўвае права чалавека на чыстую пітную ваду і санітарыю, паведамляе BBC News.

У падтрымку рэзалюцыі было пададзена 122 галасы. Дзлегацыі 41 краіны, у тым ліку Канады, ЗША, Вялікабрытаніі і Аўстраліі, падчас галасавання па рэзалюцыі ўстрымаліся.

У тэксце рэзалюцыі гаворыцца, што "права на бяспечную і чыстую пітную ваду і санітарыю мае важнае значэнне для паўнавартаснага жыцця і поўнага ажыццяўлення ўсіх правоў чалавека".

У дакуменце адзначаецца, што больш за 800 мільёнаў чалавек у свеце не маюць доступу да пітной вады, а звыш 2,5 мільярда чалавек пазбаўлены доступу да элементарных санітарных умоў.

Генасамблея заклікае ўрады і міжнародныя арганізацыі актывізаваць высілкі па забеспячэнні кожнага чалавека пітной вадой, выдзяляючы фінансавыя сродкі і перадаючы краінам, якія развіваюцца, адпаведныя тэхналогіі.

Хлебаробы перасяклі «экватар»

Навіна: Мінская вобласць перасягнула мільённы намалот зерня.

Ураджайнасць — амаль 32 цэнтнеры з гектара. Збожжавыя абмалочаны з большай часткі плошчаў.

У цэлым па краіне намалоты падбіраюцца да пяці мільёнаў тон пры сярэдняй ураджайнасці крыху больш за 30 цэнтнераў з гектара.

Марыя МАЛЕВІЧ.

АВТОРИТЕТНО

Михаил ЧИГИРЬ:

«Беда Беларуси в том, что внешние займы она тратит на текущее потребление...»

Первый премьер-министр независимой Беларуси Михаил Чигирь в интервью Deutsche Welle оценил ситуацию в экономике страны, а также размещение Минском на европейском рынке дебютного выпуска еврооблигаций.

По мнению экс-премьера Беларуси Михаила Чигиря, выход Минска на рынок еврооблигаций не заменит необходимости создания условий для привлечения иностранных инвестиций. Чигирь заявил, что Беларуси, чтобы не довести экономику до дефолта, необходимо создавать конкурентоспособные производства.

— Почему именно сейчас у Беларуси возникла необходимость размещения еврооблигаций?

— Если верить статистике, то у нас в экономике все прекрасно. Однако на самом деле серьезной проблемой является то, что Беларусь в финансовом плане чувствует себя очень неуверенно. В последние годы в солидных объемах наблюдается отрицательное сальдо внешней торговли, мы продаем меньше, чем покупаем. Сказывается на этой ситуации и то, что Беларусь все больше платит за газ, хотя это далеко еще не мировые цены, а также то, что Россия сократила поставки беспошлинной нефти до пределов внутреннего потребления Беларуси. Это влечет за собой сокращение валютных поступлений. Поэтому в последние годы наблюдался быстрый рост совокупной внешней задолженности.

А поскольку такая тенденция сохраняется и в этом году, было принято решение о размещении облигаций на европейском рынке. Это один из вариантов покрытия отрицательного сальдо внешнеторгового оборота Беларуси. Ресурсы нужны немалые, и дыра, которая образуется в этом году, будет приблизительно такой, как и в прошлом. Естественно, такой разрыв надо чем-то закрывать.

— Какие риски существуют для покупателей белорусских еврооблигаций?

— В Беларуси, судя по статистике, внешний долг не критичен, но беда в том, что мы, к сожалению, внешние займы тратим на текущее потребление — для поддержания курса национальной валюты, на другие расходы. То есть за счет внешнего долга мы не создаем производства, которые бы работали и помогали гасить это долг. И такая тенденция сохраняется, поэтому внешний долг для нас опасен.

Не понимаю, почему надо было ухудшать отношения с Россией? А вдруг она со следующего года выставит нам нефть и газ по мировым ценам, тогда я не исключаю негативных последствий для республики в финансовом плане. Если мы не сможем сохранить на какой-то период льготные цены на сырье, получаемое из России, необходимо будет принятие жестких мер, чтобы дело не дошло до дефолта.

— Как, на ваш взгляд, нужно развивать экономику страны, чтобы избежать подобной ситуации?

— На таком шикарном перекрестке между Евросоюзом и Россией можно было бы построить цветущее государство. У Беларуси были отличные возможности, начиная с 1994 года, но она от них отказалась. Укреплялась армия, милиция, а экономика оставалась на задворках.

Какие-то сдвиги, конечно, есть, их нельзя отрицать. Но, по сути, в стране так и не было создано новых современных производств, отвечающих международным стандартам. И сегодня, поскольку мы не можем свой импорт "закрыть" за счет своего экспорта, у страны появились большие проблемы, в том числе и потому, что сократилась помощь со стороны России.

Сегодня есть понимание того, что нужны инвестиции и высокоэффективные рабочие места. Но инвесторы с опаской поглядывают на нашу республику. А мировая практика показывает, что никакого особого пути у Беларуси быть не может, надо приглашать инвесторов, гарантировать им стабильную работу и сохранность собственности.

В свое время было колоссальной ошибкой допустить, что из Беларуси ушли такие инвесторы, как "Шкода" и "Форд". Из-за этого у меня был конфликт с президентом Лукашенко. Я сам подписал соглашение с "Фордом", по которому в Беларуси должны были производиться сотни комплектующих для машин. Это были потенциально серьезные заказы для наших предприятий.

Но этот инвестор ушел в Россию и в Украину и к нам больше не придет. Почему это произошло? Потому что Лукашенко сочтал, что мы сами можем все это сделать. А мы не можем без помощи мощной автомобильной компании. Сейчас говорят, что Иран будет собирать машины в Беларуси. Но он сам собирает их благодаря французской компании. Так и нам надо напрямую работать с Францией по сборке автомашин.

Галина ПЕТРОВСКАЯ.

Горячий рекорд

Нынешний июль оказался самым теплым за всю историю метеонаблюдений в Беларуси (с конца XIX века). Об этом сообщила корреспонденту БЕЛТА главный синоптик Республиканского гидрометеоцентра Ольга Федотова.

Средняя температура этого месяца составила плюс 21—24 градуса и оказалась на 3—5 градусов выше климатической нормы. Самая высокая дневная температура была зарегистрирована на метеостанции Жлобин 23 июля, когда столбик термометра достиг отметки плюс 36,2 градуса. Самыми жаркими днями в июле были 18 и 23 июля — температура воздуха по стране достигала плюс 31—36 градусов. При этом на многих метеостанциях страны были побиты температурные рекорды этих дней, а на некоторых и абсолютные рекорды месяца.

Напомним, что абсолютный рекорд температуры в июле составляет плюс 37,9 градуса — такие показатели отмечались на метеостанциях Гомеля и Лельчиц в 1936 году.

Что касается количества выпавших осадков, то они распределялись по территории страны крайне неравномерно и их количество колебалось в основном от 65 мм до 140 мм, что составляет 1—1,5 месячной нормы. Местами в Брестской и Гродненской областях суммарное количество осадков достигало 160—180 мм — это примерно две месячные нормы. В то же время в отдельных районах страны сумма выпавших в июле осадков не превысила 15—45 мм и составила менее половины месячной нормы.

По предварительной оценке специалистов, август тоже стартует жаркой погодой. В целом температура воздуха в августе ожидается на 2 градуса выше климатической нормы (норма — плюс 16—17 градусов). Количество осадков ожидается в пределах средних многолетних значений — 62—89 мм.

БЛІЦ

Прэзідэнцкія выбары: у снежні ці ў студзені?

Прэзідэнцкі ўказ аб скліканні 7 верасня нечарговай сесіі Палаты прадстаўнікоў прымусіў палітычнае асяроддзе адарвацца ад адпачынкаў. Бо палітычныя аналітыкі схіляюцца да думкі, што дата прэзідэнцкіх выбараў будзе абвешчана менавіта на гэтай сесіі.

Сярод апазіцыйных палітыкаў ужо разгарэлася дыскусія: якая дата будзе выбрана ўладамі як найбольш зручная для правядзення галасавання? Адны называюць 12 снежня, другія 14 студзеня, трэція лічаць, што выбары могуць прайсці ў лютым.

"Народная Воля" вырашыла высветліць, ці насамрэч такое важнае значэнне мае менавіта дата правядзення прэзідэнцкіх выбараў? І што важна для перамогі апазіцыі ў будучай палітычнай кампаніі?

Юрась ГУБАРЭВІЧ,
намеснік старшыні руху "За свабоду":

— Дата прэзідэнцкіх выбараў, канечне, уплывае на ўмовы правядзення кампаніі. Асноўны этап мінулай прэзідэнцкай кампаніі — збор подпісаў якраз прыпаў на навагоднія святы. І гэта, канечне, абцяжарвала сітуацыю. Тое самае можа быць і ў гэтай прэзідэнцкай кампаніі. Хаця асабіста я схіляюся да думкі, што выбары будуць праведзены да Новага года. Магчыма, гэта будзе 12 снежня.

Сітуацыя склалася так, што для ўлады зараз галоўнае — паставіць апазіцыю ў нязручныя ўмовы, а якраз-такі восень — спрыяльны перыяд для працы з выбаршчыкамі. Уладу абцяжараюць цяперашнія адносіны з Расіяй. Таму для Аляксандра Лукашэнкі лепш скончыць з усімі выбарчымі працэдурамі да Новага года, калі трэба будзе падпісваць дамову па энерганосьбітах...

Што тычыцца найбольш важных чыннікаў для перамогі апазіцыі, то галоўны чынік тут адзін — некаторым апазіцыйным кандыдатам трэба сцішыць свае амбіцыі. Адсутнасць адзінага моцнага лідэра, на якога б працавалі ўсе, уводзіць дэмакратычных актывістаў у стан дэпрэсіі...

Сяргей РАЗУМОЎСКІ, кіроўца:

— Я ўвогуле палітыкай не цікаўлюся, але відавочна адно: альтэрнатывы Аляксандру Лукашэнку пакуль не бачна. Я не кажу, што не няма, яе менавіта не бачна. Таму важным для перамогі апазіцыі фактарам стане з'яўленне яе прадстаўнікоў у эфіры айчынных тэлеканалаў. А то з года ў год па тэлевізары выступае толькі адзін палітык. Апазіцыйным лідэрам аб'ектыўна не хапае вядомасці і пазнавальнасці...

Алесь МІХАЛЕВІЧ,
прэтэндэнт на пасаду прэзідэнта Беларусі:

— На мой погляд, у сённяшніх умовах дата правядзення прэзідэнцкіх выбараў вялікага значэння не мае. А для перамогі апазіцыі патрэбны час, рэсурсы і навучаныя людзей, якія гатовы працаваць на альтэрнатыўнага кандыдата. На сённяшні дзень ні часу, ні рэсурсу, ні дастаткова колькасці людзей ні ў аднаго апазіцыйнага палітыка няма... Адпаведныя і шанцы на перамогу...

Ніна АЎСЯННІКАВА, беспрацоўная:

— Насамрэч, падаецца не вельмі важным, у які канкрэтна дзень адбудуцца чарговыя прэзідэнцкія выбары. Куды больш важна, каб да гэтага дня сярод апазіцыйных палітыкаў з'явілася адзіная. На маю думку, менавіта адзінства — найбольш важны фактар для перамогі ў будучай прэзідэнцкай кампаніі.

Павел СЕВЯРЫНЕЦ,
адзін з сустаршыняў аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя":

— Колькі часу да выбараў засталося — на сённяшні дзень ужо не істотна. Хутчэй за ўсё 7 верасня Палата прадстаўнікоў аб'явіць правядзенне выбараў пад Новы год. У любым разе сённяшняя рассеянасць сіл паказвае, што шанцаў на перамогу вельмі мала...

Сяржук БАХУН, грамадскі актывіст:

— Мне здаецца, што самы нязручны для апазіцыі час — правядзенне выбараў альбо перад самым, альбо адразу пасля Новага года. Гэта ўскладніць працу з людзьмі, якім будзе зусім не да палітыкі... Калянявагодняя дата зменшыць колькасць удзельнікаў вулічных акцый. Што тычыцца фактара перамогі ў будучай кампаніі — апазіцыі патрэбна адзінства. І толькі адзінства. Патрэбны толькі адзіны кандыдат, каб электаральныя сілы не рассеяліся ў моры апазіцыйных кандыдатаў.

Апытанне праводзіў Віталь ГАРБУЗАЎ.

ТЫМ ЧАСАМ

Рада інтэлігенцыі прымусіць не можа

Сёння, 3 жніўня, грамадская ініцыятыва "Рада беларускай інтэлігенцыі" хутчэй за ўсё абвесціць аб немагчымасці выбару адзінага кандыдата апазіцыі і выступіць з адпаведнай заявай. Як паведаміў старшыня ініцыятывы рожысёр **Уладзімір КОЛАС**, "прэтэндэнты на прэзідэнцкую пасаду не гатовы ахвяраваць сваімі амбіцыямі дзеля працы на вынік".

"Было прапанавана дзевяць праездур вылучэння адзінага кандыдата апазіцыі, а таксама акрэсліцца з працэдурай і выконваць яе. Вось на гэтым этапе сітуацыя застопарылася. Гэта адбылося, па нашых адчуваннях, менавіта таму, што некаторыя прэтэндэнты не маюць шчырага жадання вызначыцца з адзіным кандыдатам, а бачаць у якасці адзінага толькі сябе", — заявіў Уладзімір Колас.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Алег СУРГАН:

«Чалавека лягчэй кантраляваць, калі ён не ведае сваёй гісторыі»

27 ліпеня выпусцілі з турмы віцебскага актывіста Алега Сургана, пасля чаго апошні адказаў на пытанні карэспандэнта "Народнай Волі".

Алег Сурган адбываў 6-месячны арышт за вывешванне ў Віцебску бел-чырвона-белага сцяга. Але афіцыйна яго абвінавачвалі ў нападзе на супрацоўніка міліцыі і супраціўленні падчас арышту.

— Зараз прымаю шматлікія віншаванні ад блізкіх, знаёмых, сяброў, — расказвае задаволены Алег. — Вельмі хочацца падзякаваць усім тым, хто перажываў за мяне, падтрымліваў...

— Якія самыя яркія ўражанні ад знаходжання за кратамі?

— Напэўна, ад віцебскага СІЗА. Пасля таго, як мяне перавялі ў турму ў Глыбокае, мне падалося, што я ў раі. А ў СІЗА да такой ступені ідуць здзекі з грамадзян, што складваецца ўражанне — у ізалятары знаходзіцца нейкае быдла, а не грамадзяне краіны.

— Напрыклад?

— Напрыклад, маглі паставіць на чацвярэнькі і заставіць крычаць: "Нам не патрэбны Новы год!" Гэта калі навагодняя святы набліжаліся. Альбо: "Нам падабаецца рэжым утрымання!" Маглі прымусіць запіхваць галавой матрац у камеру. А калі хтосьці пачынаў "паказваць зубы", то маглі і фізічна расправіцца. Я нярэдка задаваўся пытаннем: для чаго яны ўсё гэта робяць? У СІЗА ж чалавеку яшчэ не вынесены прысуд, ён можа быць апраўданы. Навошта так здзекавацца?

— Дык кажаце, што Глыбокае вам пасля гэтага падалося раем...

— Куды лепш, чым у ізалятары, хоць і там быў не санаторый. Шмат людзей, спякота летам... Няма добрых магчымасцяў медыцынскага плану, тэлевізара няма.

— А чым вы там займаліся?

— У асноўным з людзьмі гутарыў — як-ніяк, а 15 чалавек у камеры было.

— Асуджалі ваш учынак альбо наадварот?

— У асноўным падтрымлівалі. Хоць прапаганда — у дзеянні, і першае ўражанне ў людзей аб апазіцыі — "адмародзкі". А пасля мы пазнаёміліся, пагутарылі, абмеркавалі розныя тэмы, і мне кажуць: "Слухай, дык гэта ж "адмародзкі" тыя, хто цябе сюды адправіў".

— Алег, чаму, на ваш погляд, улада так баіцца гістарычнага бел-чырвона-белага сцяга, што за яго нават саджае чалавека ў турму?

— Мне гэта таксама незразумела. Я, напрыклад, не магу нават глядзець на чырвона-зялёны колер, бо ён мне нагадвае часы, калі народу масава вешалі лоскшыну на вушы са сваім будаўніцтвам камунізму. І пры тым колькі бязвінных людзей было расстраляна, колькі загінула!.. Не прымае мая душа... А бел-чырвона-белы сцяг?.. Чаму б нам ім не ганарыцца? Аднак зроблена так, што людзі ў сваёй краіне нават саромеюцца роднай мовы. Я думаю, што так зручней кіраваць, калі народ не ведае свайго мінулага. Тады чалавека з яго рабскай псіхалогіяй лягчэй кантраляваць. Можа, таму так і баяцца нашага гістарычнага сцяга...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ДЭМБЕЛЬ-2010

Зміцер ХВЕДАРУК:

«Усё, што ні робіцца, робіцца да лепшага»

Днямі дэмабілізаваўся з арміі актывіст незарэгістраванай арганізацыі "Малады фронт" Зміцер Хведарук, які служыў яфрэйтарам у чыгуначных войсках у Жодзіне.

Нагадаем, што Зміцера Хведарука 28 студзеня 2009 года гвалтам завезлі ў ваенкамат, а потым — у турму на Акрэсціна быццам бы адбываць пакаранне за ўдзел у акцыі 1 мая 2008 года. Два дні Хведарука пратрымалі ў турме, а адтуль у кайданках даставілі ў вайсковую часць у Жодзіна. Між тым Зміцер Хведарук увесь час меў праблемы са здароўем — яму нават зрабілі аперацыю.

— Ад звання да звання адслужыў — усе паўтара года, — распавёў Зміцер "Народнай Волі". — Армейская начальства перад дэмабілізацыяй падказвала да службу і адправіла дадому.

— Начальства напрыканцы вашай службы, можа, стала да вас больш лагодным?

— Ды не, кожны застаўся пры сваім. Хоць развіталіся досыць нармальна, наколькі гэта магчыма ў арміі.

— Што больш за ўсё запомнілася з армейскай службы?

— Напэўна, самыя першыя дні ў арміі. І, безумоўна, "спецаператыўні" — перакочванне розных бочак, калі цяглу клалі ў 20-градусны мароз. Гэта не забудзеш.

— Можа, каго з салдат ці афіцэраў перацягнулі ў сваю "веру"?

— Ведаеце, калі я ляжаў у шпіталі, то некаталі салдат маліліся разам са мной і казалі, што таксама хочуць стаць хрысціянамі. А вось пра ўступленне ў "Малады фронт" усе казалі толькі ў жарт.

— Ці шкадуеце, што патрапілі ў армію?

— З аднаго боку, натуральна, можна сказаць, што частку жыцця я патраціў на тое, што займаўся марнымі справамі. Але з другога — атрымаў вельмі цікавы жыццёвы досвед. Ды і, як кажуць, усё, што ні робіцца, робіцца да лепшага.

Аляксандр НІКАНОРАЎ.

МАРШРУТ

Цягнік з Мінска да Вільнюса будзе хадзіць за 2,5 гадзіны

Беларусь і Літва плануюць стварыць хуткасны чыгуначны маршрут Мінск—Вільнюс з прыцягненнем сродкаў Еўрасаюза.

Пра гэта паведаміў на прэс-канферэнцыі ў Мінску начальнік Беларускай чыгункі **Анатоль Сівак**.

Папярэдняя дамоўленасць аб стварэнні такога маршруту бакамі была дасягнута ў маі. Сівак адзначыў, што на развіццё інфраструктуры беларускіх чыгунак выкарыстоўваюцца ўласныя сродкі, а ў Літве — сродкі ЕС. *"У нашых літоўскіх калег ёсць вялікі вопыт стасункаў з ЕС, і мы на іх спадзяемся"*, — падкрэсліў Сівак.

Ужо на першым этапе плануецца зменшыць час шляху з Мінска ў Вільнюс да 2,5 гадзіны за кошт скарачэння мытных і пагранічных працэдур і набыцця сучаснага саставу.

«Чорны спіс» Мінпрыроды

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі склала спіс прадпрыемстваў, якія на працягу некалькіх гадоў (з 2008 года па першае паўгоддзе 2010 года) сістэматычна забруджваюць навакольнае асяроддзе.

Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведаміла прэс-сакратар міністэрства **Алена Пенязь**.

У спіс трапілі арганізацыі Мінпрама, Мінжыллакгаса, Мінсельгасхарча, Мінбудархітэктуры, канцэрнаў "Беллеспаперапрам" і "Белэнерга". Сярод найбольш буйных забруджвальнікаў навакольнага асяроддзя — Беларускі аўтамабільны завод, Бабруйскі машынабудаўнічы завод, Беларускі металургічны завод, "Гомельшкло", СААТ "Белавежскія сыры", Лідскі малочнакансервавы камбінат, ААТ "Смаргонскія малочныя прадукты", Барысаўскі малочны камбінат, Слуцкі сыраробны камбінат, Светлагорская ЦЭЦ і іншыя.

Яны не выконваюць умовы адвядзення сцёкавых водаў і выкідаў забруджвальных рэчываў у навакольнае асяроддзе, а таксама не прымаюць меры для ўстаранення недахопаў. "Нягледзячы на тое, што тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды неаднаразова прымянялі штрафныя санкцыі як да службовых, так і да юрыдычных асоб, выплачваўся павышаны экалагічны падатак, выстаўляліся прэтэнзіі за нанесеную шкоду навакольнаму асяроддзю, цяпер вышэйназваныя прадпрыемствы прадаўжаюць скідванне забруджвальных рэчываў у сцёкавыя воды і выкіды забруджвальных рэчываў у навакольнае асяроддзе, парушаючы прыродахоўнае заканадаўства", — канстатавала субяседніца.

У сувязі з гэтым Мінпрыроды накіравала ў міністэрствы, якім падпарадкоўваюцца гэтыя прадпрыемствы, звароты з просьбай аб ліквідаванні парушэнняў прыродаахоўнага заканадаўства.

Успомнім сітуацыю з царкоўй "Новае жыццё" (пра яе наша газета расказвала ў мінулым нумары) — можа, і кіраўнікам заводаў з "чорнага спісу" Мінпрыроды даваць такія ж штрафы? Перад законам жа ўсе павінны быць роўнымі.

СЛЫШАЛИ?

Рынок на «Динамо» закроют к 2013 году

По предварительным данным,спортивную постройку до 2013 года приведут к европейским нормам, сохранив при этом архитектурный облик объекта. Вещевой рынок, который сейчас располагается на территории стадиона, будет ликвидирован.

На его месте планируется создать современные объекты развлекательной инфраструктуры.

"Стоит вопрос о том, чтобы убрать мелкорозничную торговлю, а если что-то построить, то уже другого уровня. Больше мы склонны построить объекты общественного питания, которых не хватает в центре", — цитирует "Телеграф" **Виктора Никитина**, главного архитектора Минска.

За почти 80 лет своего существования стадион "Динамо" пережил пять масштабных реконструкций, последняя из которых была еще 30 лет назад, накануне Олимпиады. Почти все оборудование спортивного объекта, в частности, табло, сидения, отработало уже несколько сроков эксплуатации. Чтобы привести стадион в современный вид, потребуется порядка 100 млн долларов, передает Белтелерадиокомпания.

Предполагается, что финансировать реконструкцию стадиона "Динамо" будут китайские инвесторы. В основном эти средства пойдут на новое оснащение, а внешний вид памятника архитектуры останется прежним. Козырьков над трибунами по-прежнему не будет, однако изменится прилегающее пространство — в помещениях появятся развлекательные заведения. Считается, что благодаря современной торговой инфраструктуре спортивный объект будет получать значительную долю своих доходов.

"Сделать бассейн, фитнес-центр, детские развлекательные комнаты, для того чтобы можно было прийти и провести с семьей целый день на этом стадионе. Тем более что расположение его лучше некуда — самый центр, что называется. И транспорт любой подходит", — поясняет **Владимир Вильчинский**, директор минского стадиона "Динамо".

Согласно планам архитекторов, на территории вокруг стадиона построят три гостиницы: на пересечениях улиц Кирова и Ленина, Ульяновской — Свердлова и Свердлова — Кирова. Также есть предложение создать по окружности объекта бульвар с фонтанами. Для реализации данных идей сейчас ищут инвесторов.

ЭКОНОМИКА

Продается «Беларуськалий»

Продажа пакета акций предприятия "Беларуськалий" — одна из крупнейших сделок по приватизации, запланированная официальным Минском на ближайшее время. Скорее всего именно на нее рассчитывает белорусское руководство, когда заявляет о намерении увеличить объем привлечения прямых иностранных инвестиций до 6 миллиардов долларов в следующем году.

Сейчас Минск осуществляет подготовку к продаже пакета акций — до конца года планируется создать на базе "Беларуськалия" полностью принадлежащее государству открытое акционерное общество. *"Все подготовительные работы по акционированию находятся на завершающей стадии: сейчас остается принять решение отраслевой комиссии, комиссии по приватизации и издать приказ Госкомимущества об акционировании"*, — рассказал на пресс-конференции замдиректора Фонда госимущества **Владимир Ковалевский**. По его словам, акции "Беларуськалия" не планируется продавать его сотрудникам — государство хочет оставить у себя 100% акций предприятия, чтобы потом предложить инвестору пакет "на очень интересных условиях".

Как сообщает "Интерфакс", Владимир Ковалевский не стал раскрывать, какую долю предприятия планируется выставить на продажу. Однако в конце июня вице-премьер Владимир Семашко говорил о возможности продажи миноритарного пакета, который не превысит 25% акций. Тогда же Владимир Семашко сообщил, что стоимость этого пакета Минск оценивает в 6—7 млрд долларов.

На днях в прессе появились сообщения, что владельцы российского "Уралкалия" оценивают предприятие дешевле — по информации СМИ, они предложили Минску 7,5 млрд долларов за контрольный пакет "Беларуськалия" (51% акций). Однако белорусская сторона категорически отрицает, что вела переговоры на эту тему с россиянами. Ранее Владимир Семашко заявлял, что в качестве вероятного покупателя рассматривается не российский, а китайский бизнес. *"Если Китай — один из основных покупателей наших калийных удобрений, то продажа ему доли в "Беларуськалии" гарантирует поставки калия на постоянной основе"*, — отметил вице-премьер.

В любом случае можно предвидеть, что размер пакета акций и его стоимость станут наиболее серьезными вопросами в ходе переговоров с потенциальными покупателями. Очевидно, что инвестор захочет приобрести как минимум блокирующий пакет акций (более 25%), чтобы иметь возможность влиять на важные решения. Что касается стоимости, то нельзя исключать, что в конечном итоге стороны прибегнут к независимой международной оценке, как это произошло при продаже 50% акций "Белтрансгаза" российскому "Газпрому".

Минск в последнее время неоднократно заявлял, что не намерен менять подходы к приватизации. В первую очередь, это, конечно, вопрос цены. Александр Лукашенко не устает повторять, что не намерен отдавать госсобственность за бесценок. Кроме того, Минск, как и прежде, не хочет расставаться с контролем над предприятиями даже после приватизации, а также намерен предлагать инвесторам финансировать не только в развитие заводов, но и в социальные программы. Все эти условия белорусской стороны, несомненно, усложнят процесс продажи госпредприятий. Однако не исключено, что в ближайшем будущем Минск согласится пойти на более значимые уступки потенциальным инвесторам — ведь в свете сокращения российской экономической поддержки необходимо искать новые источники финансовых поступлений. Переговоры о продаже акций "Беларуськалия" продемонстрируют, насколько Беларусь окажется готова идти на компромисс с потенциальными инвесторами.

Виктор ЛАЗАРЕВ, "Говори правду".

Ау, стратэгічны інвестар?

"Белінвестбанк" будзе прададзены буйному банку з Еўрапейскага Саюза, паведаміў на прэс-канферэнцыі ў Мінску Нацбанка **Пётр Пракаповіч**.

"Гэта будзе банк з вялікімі магчымасцямі, які ўваходзіць у першую дваццатку найбуйнейшых банкаў у свеце", — сказаў Пракаповіч.

"Мы даўно маглі б прадаць "Белінвестбанк". Але нам не патрэбны просты продаж. Нам патрэбны стратэгічны інвестар, які можа ўкладваць мільярды еўра ў развіццё банка", — дадаў кіраўнік Нацбанка.

Пётр Пракаповіч паведаміў, што Беларусь вядзе перамовы аб магчымасці прыходу на беларускі рынак кітайскіх банкаў, аднак яны пакуль адмаўляюцца. *"Яны пачынаюць працаваць пры пэўных умовах, пэўным аб'ёме таваразабароту. Думаю, такі абарот будзе ў нас праз год-два"*, — сказаў старшыня Нацбанка.

Андрэй КАЖАМЯКІН, БелаПАН.

Польша пабудуе вугальную электрастанцыю ў Зэльве

"Белэнерга" і польская акцыянерная таварыства "Кульчык холдынг" падпісалі ў Варшаве пагадненне аб будаўніцтве ў Беларусі вугальнай электрастанцыі ў Зэльве.

Пра гэта паведаміў прэс-сакратар беларускага пасольства ў Варшаве **Аляксей Зелянко:**

— У Варшаве ў межах візіту беларускай дэлегацыі адбылося падпісанне пагаднення паміж "Белэнерга" і акцыянерным таварыствам "Кульчык холдынг" аб супрацоўніцтве ў галіне энергетыкі. Даны дакумент стварае юрыдычнае поле для рэалізацыі праекта па будаўніцтве ў Беларусі вугальнай электрастанцыі ў населеным пункце Зэльва, трансгранічнай лініі электрапередач, а таксама забяспечвае ўмовы для паставак электрэнергіі ў Польшчу.

Па словах Аляксея Зелянко, гэта адзін з праектаў, які дазваляе паспяховасць польска-беларускага супрацоўніцтва — асабліва ў галіне энергетыкі.

ЧУЛІ?

Аўтобус не рэйсавы, а рэльсавы

Прадпрыемства "Белкамунмаш" і Беларуская чыгунка вывучаюць магчымасць зборкі рэльсавых аўтобусаў.

Новы для нашай краіны від транспарту — зменшаны варыянт дызель-цягніка. Адна-двухвагонныя машыны могуць рухацца па рэльсах на ўчастках з невялікім пасажырапатокам. Для вывучэння эфектыўнасці такога транспарту прапанавана закупіць вопытныя ўзоры за мяжой і апрабаваць іх на ўчастках Гомель—Хойнікі, Калінкавічы—Славечна.

БУДЬТЕ ГОТОВЫ!

Излюбленные места карманников в Минске

Согласно статистике, за первую половину нынешнего года из числа всех преступлений по линии уголовного розыска в городе Минске три четверти составляют кражи имущества. Причем в значительной степени на оперативную обстановку влияет большое количество так называемых карманных краж, сообщает пресс-служба ГУВД Мингорисполкома.

К этой категории правоохранители относят не только кражи непосредственно из карманов одежды, но и хищения из сумочек, портфелей и иной ручной клади.

Наиболее остро эта проблема стоит во Фрунзенском, Московском, Октябрьском и Заводском районах города. Излюбленные места "ширпотреба" — это, как правило, рынки, крупные торговые центры и магазины. Также значительная часть карманных краж происходит в общественном транспорте (маршруты, следующие по улицам Орловской, Богдановича, Куйбышева, Притыцкого, проспектам Пушкина, Партизанскому, все без исключения станции метро).

Примечательно, что проблема карманных краж характерна только для столицы. В Минске совершаются два из трех зарегистрированных в стране хищений данного вида. В других регионах карманное воровство не оказывает существенного влияния на оперативную обстановку и составляет не более 4% от общего количества имущественных преступлений.

ТАМ, ЗА РЕШЕТКОЙ...

В белорусских тюрьмах не будут пытать голодом

В Беларуси отменили специальные заниженные нормы питания для провинившихся заключенных, которые держались еще со сталинских времен и которые правозащитники однозначно расценивали как применение пыток.

Для белорусских заключенных, отбывающих наказание в системе Департамента исполнения наказаний МВД, установлено семь различных норм питания для различных групп граждан в различных ситуациях. В том числе есть и так называемая норма №7, которая применяется к заключенным, наказанным за нарушение режима исправительного учреждения.

Так, в Беларуси нарушителя режима исправительного учреждения могут поместить в штрафной изолятор (ШИЗО), помещение камерного типа (ПКТ) или одиночную камеру (ОК). При этом в качестве дополнительной меры наказания его переводили на сниженные нормы питания. А даже при условии, что перевод на сниженный режим питания осуществлялся под присмотром врача, это действие иначе как пыткой назвать нельзя. Ведь в белорусских тюрьмах и без того кормят не как в санатории, а тут еще пайку в несколько раз могут уменьшить за малейший проступок.

Так, при переводе на норму № 7 количество наименований продуктов сокращалось более чем в два раза, а те, что оставались, урезали до минимума. Например, норма мяса снижалась в четыре раза — со 120 до 30 граммов в сутки. При этом с 50 до 75 граммов в сутки увеличивалась норма потребления рыбы (в Беларуси в местах лишения свободы это обычно очень соленая сельдь), чтобы заключенный хотел пить и страдал от жажды.

Правозащитники не раз обращали внимание белорусских властей, что существование нормы №7 нельзя воспринимать иначе, как существование пыток в местах лишения свободы. Причем пытка голодом и жаждой относится к одной из самых бесчеловечных, которые широко применялись, например, в сталинские времена и в фашистской Германии. Однако до последнего времени в Беларуси никто не спешил отменять норму №7. И вот, наконец, ситуация изменилась.

Решением правительства с 22 августа норма №7 будет исключена, и больше к белорусским заключенным применяться не будет.

Илья РАЗИНИЧ, *"Е".*

СУСТРЭЧЫ

Вольніца Юрыя Карпіловіча

Цераз Юркаў мост

Працуючы на зямлі, не станеш багатым, а станеш гарбатым...

Прыкладна гэтак думалася мне, калі ехаў на сядзібу Юрыя Карпіловіча ў Атоліна. Тое-сёе пра яго ўжо ведаў, бо пра добрае чуткі разыходзяцца і без ветру... На Гарадзейскім цукровым камбінаце яму не нарадзюцца, бо буракі з атолінскай фермы — вышэйшага гатунку, паступаюць у строгай адпаведнасці з дамоўленасцю, без аніякай затрымкі. Ад старога свайго знаёмца, вядомага на Міншчыне садавода Пятра Іванавіча Хрыпача чуў тыя ж словы: "Спраўны, талковы, і з людзьмі ладзіць — дапамагае вяскоўцам, асабліва пенсіянерам. Адным словам — гаспадар...".

І вось — Атоліна. З'язджаю з шашы на добра ўкатаную гравійку і кірую да вёсачкі Падгаі... Але дзе тая сядзіба?..

На ўзбочыне бачу бабулю з кошыкам. Не галасуе, але як не спыніцца?

— Ці ведаеце фермера тутэйшага, Юрыя Карпіловіча?— пытаюся ў старой, якая з удзячнасцю сядае ў машыну.— Да яго еду, але дзе тая сядзіба... Можа, падкажаце?

— А хто ж яго не ведае, добры чалавек, — адгукаецца тая, — усе ведаюць Юрыя Уладзіміравіча. Цудоўны чалавек, такі спраўны... От праедзеш Юркаў мост, які кіламетр, і на гары ўбачыш ягоны пляц... Вялікі, агароджаны...

— А чаму мост завецца "Юркаў"? — распытваю бабульку.

— Бо ён і збудаваў, дай яму Божачка здароўя, — кажа старая. — Каб не Юрый Уладзіміравіч, дык і цяперака б кругаля давалі. А так і на падводзе, і пешкі можна... То і назвалі "Юркаў мост"...

Мы развіталіся. І вось ён, фермерскі "пляц" — вялікі, на фермы пагорку. Але не тое ўразіла, а колькасць сельскагаспадарчай тэхнікі на адкрытай пляцоўцы і пад дахам-павешкі: велікагрузныя "МАЗы", трактары, сеялкі, камбайны, нават пад'ёмны кран. Такім тэхарсеналам могуць пахваліцца хіба што ў сельгаскааператыве, ды і тое не ў кожным...

На крутым віражы

Пасля знаёмства з Карпіловічам, натуральна, загаманілі пра тое, што навідавоку, — гіра тэхнікі.

— Ды нічога дзіўнага, — распавядае гаспадар "Прывольнага", — тэхніка — маё другое "Я", бо змалку ёю захапляюся. І вышэйшую адукацыю атрымаў зноў жа тэхнарскую. Пасля ўжо была эканоміка і ўсё астатняе, з ёю звязанае.

— Але аўтамабілі, трактары, камбайны немалых грошай каштуюць, — гавару суразмоўцу.

— З аднаго боку, яно так, — пагаджаецца фермер, — а з другога — і не. Тэхнікі рознай насамрэч багата — прызнаю. Але, заўважце, яна не новая. Справа ў тым, што ўсе гэтыя трактары, аўтамабілі, сеялкі куплены па астатказным кошце, іншы раз проста за капейкі. А чаму? Таму што былі ўшчэнт дабітыя былымі гаспадарамі. Некаторыя агрэгаты проста падабраў з-пад плота, з металічнай звалкі. Купляў з разлікам: адрамантую, давяду да ладу, — дык яшчэ не адзін год паслужаць. І потым, сёння аднымі рукамі хіба ўробіш 116 гектараў зямлі? Таму, беручыся за фермерскі гуж, перш-наперш разабраўся з тэхнічным бокам справы. Вядома, рызыкаваў, бо, лічы, усе грошыкі, што нажыў раней, пайшлі на тэхніку. І не толькі на трактары...

Сядзіба Юрыя Карпіловіча займае амаль тры гектары: тут і кабінет, і ангар-сховішча, і майстэрні, і нават канюшня са свінафермай. Паўсюль чысценька, суха, словам — парадак. Мы нетаропка крочым ад аднаго "аб'екта" да другога, і Юрый расказвае пра ферму і пра сваё жыццё, якое аднойчы зрабіла круты віраж...

Аказалася, ён амаль тутэйшы — нарадзіўся непадалёку, у вёсцы Канюціны. Вучоба, армія, зноў вучоба... Затым работа на адным сталічным аўтапрадпрыемстве: спачатку быў механікам, потым начальнікам аўтабазы. Здавалася, усё ў парадку: кар'ерны рост, падначаленыя паважаюць, начальства цэніць... Жывы ды радуйся. Але поўнага задавальнення, прызнаецца, не было. Часяком прыязджаў да бацькоў, балазе побач са сталіцай, углядаўся ў вясковае жыццё, такое знаёмае, блізкае з дзяцінства. Словам, не знайшоў Юрый Карпіловіч у сталіцы ні прытулку, ні шчасця. А потым прыйшло разуменне: жыць па наезджаным каляіне нецікава, трэба рабіць нейкі важны крок у жыцці, бо яно так і праляціць.

— І яшчэ адзін момант, — прызнаецца Юрый (неяк незаўважна мы перайшлі на ты, мо таму, што разумелі адзін аднаго паслужбе). — Мне заўсёды добра пачувалася ў вёсцы, сярод простых людзей, на ўлонні прыроды. Ты толькі паглянь, якія тут краявіды!.. Не горай, як у той Швейцарыі: мурожныя пагоркі, гайкі, пералескі, луккі, завадзі ад Піўчы... Адна бяда: не ў дастатку вясковы люд жыве, асабліва старыя. Усё жыццё пакалалі на тыя калгасы, а хаты старыя, гарадскіх выгод няма, пенсіі мізэрныя... Усё задаю сабе пытанне: чаму? Вяскоўцы ж кормяць усю краіну, яны — соль нашае зямлі, усёй нацыі.

«Мой прыбытак — ён і ваш...»

Увагу прыцягнуў стары ветрачок на пагорку. Не запраўдны, вядома (адкуль яму тут быць?), лічы, цацачны, але ж ну копія старадаўняга ветрака: у прапорцыях, з рубленага кругляка, зграбны такі. Некалі такія не адно неба падпіралі, а спраўна мялолі і пшанічку, і жыта.

— Ды ў цябе тут музей пад адкрытым небам, а не адно вяткрак, — жартую з Юрыя, — можна экскурсіі наладжваць для гарадскіх.

— Музей — моцна сказана, — аднекваецца гаспадар, — але ж мне гэта вельмі люба. Пакрысе збіраў экспанаты, а яны — жывыя сведкі нашай вясковай культуры, не такой ужо далёкай даўніны. От прыязджаюць сябры, то дзівяцца. Увечары сядзім у альтанцы ці ля вогнішча, і гаворка ладзіцца, бо ўсім цікава, у кожнага свой успамін, сваё ўражанне. Мы ж, на вялікім рахунку, усе вяскоўцы, дарма што большасць жыве ў горадзе. А повязь часоў перарываць нельга, павінна быць знітаванасць пакаленняў, тады мы — народ.

Як не пагадзіцца? Даўно і мне на вочы не траплялі стогадовая прасніца, драўляная саха, самаробныя сані, кросны, прасы на вуголлі, сячкарні нямецкага ўзору...

— Дарэчы, — кажу Юрыю, — якраз такая нямецкая сячкарня мелася ў маіх бацькоў, адзіная ў вёсцы. Сам на ёй круціў зяленіва для хатняй жывёлы. Спраўная машынка...

— Можаш пакруціць, — смяецца той, — свінеі жа ў мяне зараз — ого-го колькі, і кожная хаўроння просіць зялёных далікатэсаў, а не толькі камбікорму. Давай, даражэнькі, сячкарня спраўная, не глядзі, што ёй за 70 гадоў...

Пакрысе пераходзім з жартаўлівага на больш сур'ёзнае. Мне ад самага пачатку карцела запытаць Юрася, наколькі яму прывольна жывецца ды працуецца ў сваім "Прывольным". Ці знайшоў сябе як фермер?

Перад тым як выправіцца на поле — там якраз ачуклі бульбу, мы агледзелі невялічкую свінаферму (гаспадар зусім нядаўна пачаў займацца свінагадоўляй), потым канюшню, псярню, велізарны ангар, дзе захоўваецца збожжа, перабіраецца і калібруецца бульба, чысціцца гарох і ўсё астатняе, што дае гаспадару яго зямля. Не хаваю здзіўлення: колькі ж спатрэбілася высілкаў, упартасці, грошай, нарэшце, как усё гэта было выбудавана, даведзена да ладу, працавала і прыносіла прыбытак! Ня?жо аднаму чалавеку такое пад сілу?

— Пад сілу, калі гэта становіцца сэнсам твайго жыцця, — сур'ёзнее Юрась. — Не буду хлусіць, быў момант, калі апанаўваў адчай, бо нічога на пачатку не атрымлівалася. І так да 2003 года. Наступны год быў выпрабавальным у сэнсе жывучасці. Пытанне стаяла так: альбо выстаю і ферма пачне прыносіць прыбытак, альбо... Ну, сам ведаеш, што чакала мяне і сям'ю, калі залезу ў даўгі, загразну ў нявыплатах і г.д. Зрабіў стаўку на цукровыя буракі. Спаў па 4—5 гадзін — не болей. І мае работа чыя (дзякуй ім!) працавалі як апантаныя. Я ім сумленна паведаміў: выплывем — значыць, будзем жыць, развіваца... Мой прыбытак — ён і ваш прыбытак. Тут вам не калгас, ніхто крэдыты не спіша, а што заробім, тое і наша.

— І як было далей?

— Упершыню мы атрымалі ўраджайнасць вышэйшую, чым у суседзяў, і нават вышэйшую, чым па ўсім раёне. Адным словам, — усміхнуўся Юрась, — Рубікон быў пройдзены. Я адчуў, што магу, магу быць гаспадаром сваёй зямлі. А перад тым, не паверыш, ледзьве Богу душу не аддаў: стрэсы, перадінфарктны стан, бальніца... Але, відаць, Бог злітаваўся, відаць, ён на маім баку. У экстрэмальнай сітуацыі я сказаў сабе: калі ты пераможаш чыноўнікаў, абставіны — то не забудзь пра людзей, якія не пакінулі твой карабель...

На ферме Карпіловіча працуе зараз, як і раней, сем чалавек. Многа гэта ці мала для такой гаспадаркі?

— Думаю, што гэта аптымальна для 116 гектараў зямлі і ўвогуле для ўсяе фермы з яе тэхнічным паркам, свінагадоўчай фермай, мехмайстэрняй і ўсім астатнім. Ва ўсякім разе пакуль аптымальна... І потым, не забывай: я восьмы ў нашай камандзе, бо працую нароўні з астатнімі. Як трэба, дык і за камбайнам пайду, і за абаранак аўтамабіля сяду ці там аўтакрана. За мной, як і за астатнімі, замацаваны свой трактар, свая машына. Такі парадак: кожны ў адказе за той аўтамабіль, трактар, механізм, на якім працуе. Прычым усе хлопцы адноўкава валодаюць любой машынай, сеялкай, камбайнам, што на балансе фермы. Яны і слесары, і зварэшчыкі, і запраўшчыкі, і кормараздатчыкі і камбайнеры, і трактарысты. Некаторыя жывуць ажно ў сталіцы, але не было выпадку, каб хтосьці спазніўся на работу, ці там прыйшоў "пад мухай". Такое выключана. І не на страху ўсё трымаецца — на даверы. Напрыклад, запраўка дызпаливам — працэдура простая: заправіў бак, пазначыў узятае на паперы — і на гэтым кропка. Чаму так? Да таму, што разбазаванне таго ж паліва адаб'ецца на заробках, якія напрамую залежаць ад прыбытковасці ўсёй нашай дзейнасці. Таму зліць салярку, "загнаць" яе камусьці — ды гэта і ў галаву нікому не прыйдзе!

— Відаць, заробкі неблагія, калі хлопцы так шчыруюць? Уражанне, што яны не наёмныя рабочыя, а якія-небудзь акцыянеры ці мо нават саўладальнікі фермы...

— Ды не, братка, яны проста сумленна выконваюць свае абавязкі. А я сумленна выплачваю ім тое, што яны разам са мною заробілі. Вось і ўсё. Толькі цемрашалы могуць сцвярджаць, што прыватная зямля нараджае паноў і парабкаў. Сёння кожны з маіх хлопцаў зарабляе нашмат болей, чым зарабляюць у суседнім сельгаскаапаратыве. Іншая справа, што яны працуюць ад душы, а не адбываюць павіннасць. І потым, ноша гаспадара зямлі — не такая лёгкая, як можа падацца якому-небудзь гарадскому балбатуну. Ты ж ведаеш не горш за мяне... Дарэчы, з грэчаскай мовы імя Георгій што азначае?

"Ды ведаю, Юрась, ведаю — "хлебароб вольны" азначае. Толькі ніякі я не хлебароб, і ніхт больш не вольны"...

"Тады хто? — гарэзліва свідруюць Юрасёвы вочы. — Наёмны журналіст?.. Ці, можа, вольны?.. "Цяжка вызначыць, — ухіляюся ад адказу, — ва ўсякім разе я на тэрыторыі "Прывольнага", і ўжо гэта змушае госця адпавядаць назве"... "Ну, калі так, — ацаніў маю дыпламатыю Юрась, — то паехалі ў поле, там яшчэ вальней... Пабачыш мае буракі, бульбу, па дарозе расскажу пра нашы планы".

І мы рушылі па ўкатанай гравійцы, цераз Юркаў масток, проста ў поле, дзе і напраўду вольна, і ніякіх табе ідэолага-начальнікаў. Адно мурог над нагамі і сіняе неба над галавой.

Георгій ЧЫГІР.
Фота аўтара.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
3—5 ЖНІЎНЯ 2010 г.

МНЕНИЕ

Победить может только кандидат от власти

С большим интересом прочитал статью Владимира Васильевича Смаргуна "Время определиться!", опубликованную в "Народной Воле" 25 июня 2010 года. Автор считает, что наиболее подходящим кандидатом на пост президента страны может быть премьер-министр Сергей Сидорский. Стопроцентно поддерживаю такую точку зрения, ибо только кандидат от власти может иметь шансы выиграть борьбу за президентское кресло.

С.Сидорский — человек образованный, прагматичный, спокойный и уравновешенный, хорошо знающий все плюсы и минусы народного хозяйства, и, конечно, пути вывода страны из глубокого экономического кризиса, куда ее завел не он, а действующий президент Лукашенко и который теперь винит во всем старшего брата — Россию, о чем свидетельствуют газовая и нефтяная войны.

Что и говорить, Беларуси нужен новый лидер, и кандидатура Сергея Сидорского — вполне приемлемая как для вертикальщиков, рядовых госчиновников, так и для простого народа. Однако есть сомнения: захочет ли С.Сидорский вступить в борьбу с сегодняшним своим патроном, хватит ли у него мужества занять жесткую позицию и объявить об участии в президентской гонке?

Абсолютно прав В.Смаргун, когда пишет, что действующая власть никогда не пойдет на радикальные изменения в Избирательном кодексе, потому что знает: победить в честной борьбе Лукашенко не сможет.

Нельзя не согласиться с утверждением автора вышеназванной публикации, что в случае победы кандидата от власти белорусский народ окажет ему всяческую поддержку, в том числе и оппозиционные демсилы, среди которых немало грамотных, образованных людей, готовых работать в интересах возрождения страны.

Прав В.Смаргун и в том, что если бы были живы Карпенко, Гончар, Захаренко и другие потенциальные кандидаты, то наверняка туго пришлось бы Лукашенко в борьбе с ними. В случае же отказа или несогласия С.Сидорского баллотироваться в президенты Лукашенко будет "рулить" до глубокой старости, человек он властолюбивый и добровольно никогда не уйдет в отставку, а если когда-то и покинет пост №1, то бразды правления передаст одному из сыновь.

И все же мы, избиратели, надеемся, что если не Сидорский, то кто-то другой, кандидат от власти, проявит смелость и решительность и включится в предвыборную гонку. Этого требуют интересы страны и народа.

Анатолий ШАРАЕВ,
ветеран труда,
житель г.Фаниполь
Дзержинского района
Минской области.

Без рабочих вы, господа оппозиционеры, ничего не добьетесь...

Я, как и оппозиция, считаю, что президентом должен стать новый человек. Но уйдет ли добровольно Лукашенко? Он, конечно, до последнего будет следить за настроением людей, особенно за настроением рабочих крупных заводов и фабрик. Им, конечно, перед выборами подбросят всевозможные подачки, послабления, идеологи будут вешать на уши всякую лапшу, словом, развернется мощнейшая промывка мозгов.

И это понятно. Чем Лукашенко плох для вертикали? "Удельные князьки" самых разных мастей живут припеваючи, по-барски, так, как не жили никакие партийные начальники в советские времена. Они в первую очередь возьмут в плотное кольцо рабочих заводов и фабрик, будут вбивать днем и ночью в их мозги, что "лучшего царя не сыскать во всем мире", пусть он пожизненно правит Беларусью.

А что же оппозиция? А она, мне кажется, вообще не понимает ситуации. Вы слышали, чтобы те же активисты Партии БНФ где-нибудь встречались с рабочими Тракторного завода, объясняли им истинное положение дел в стране, обществе? Я, например, не слышал. А что, Милинкевич знает дорогу к проходным предприятий? Нет контактов с рабочими, думается, и у Лебедько, который верховодит в Объединенной гражданской партии. Я не говорю уже про сегодняшнего лидера социал-демократов Левковича, про других руководителей партий и разных общественных структур.

Нет, друзья оппозиционеры, без рабочих вы ничего не добьетесь. Ну соберетесь после объявления "нужных результатов голосования" на площади, вас разгонят по закоулкам, пару десятков бросят на Окрестино — и на этом вся борьба за демократические выборы закончится. Вот если в эту борьбу включится рабочий класс — тогда будет совсем другая картина. Но для этого с людьми нужно работать. На языком болтать, не демагогию разводить, а работать конкретно, с работниками каждого завода, каждой фабрики. Чтобы люди поднялись на защиту демократии, на защиту своих прав, их нужно просвещать, их нужно обеспечивать ясными материалами, они должны видеть перед собой пример для подражания.

Так что, господа оппозиционеры, в народ идите, в народ! Повторяю, без рабочих вы ничего не добьетесь.

Степан КАРАВАЙЧИК,
бывший военнослужащий,
избиратель.

Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА: «Мы можам сабраць для Сідорскага 100 тысяч подпісаў»

Крамлёўскай крэатурай на будучых прэзідэнцкіх выбарах можа стаць прэм'ер Сяргей Сідорскі. Пра такую магчымасць заявіў лідэр Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька.

Пры гэтым Лябедзька назваў два магчымыя сцэнарыі падзей.

Па сцэнары "Ельцын—Пуцін" прэм'ер-міністр Сідорскі становіцца за пэўны час да выбараў выканаўцам абавязкаў кіраўніка краіны.

Па другім сцэнары дэмакратычныя сілы Беларусі робяць сумесную заяву, што іх кандыдат — прэм'ер-міністр Сідорскі. Паколькі ён з'яўляецца кіраўніком урада, кінуць яго ў турму складана. У гэтым ёсць пэўныя гарантыі бяспекі. Апазіцыя збярэ яму 100 тысяч подпісаў і вылучыць адзіным кандыдатам ад апазіцыі.

***

Нагадаем, што ідэю, каб апазіцыя вылучала ў якасці свайго кандыдата на прэзідэнцкіх выбарах менавіта Сяргея Сідорскага, са старонак "Народнай Волі" выказаў былы лётчык, а зараз пенсіянер Уладзімір Смаргун. Спрабуючы дыскрэдытаваць ідэю, некаторыя СМІ нават сталі намякаць, што нікага спадара Смаргуна не існуе, а рэдакцыя нібыта сама напісала ліст. Упэўніўшыся, што з прапановай выступаў жывы чалавек, ідэю, як бачым, у палітычных колах пачалі абмяркоўваць усё шырэй.

НАБОЛЕЛО!

А было чудо-озеро...

Помню свое детство на берегу озера Селява. Тогда наша семья приехала на родину отца. Была середина 50-х. Отец только что вышел из сталинской тюрьмы, где он отсидел 7 лет за то, что в первые годы войны оказался в плену по вине того же Сталина. Потом его реабилитировали, и в ту пору мы радовались жизни, солнцу, красоте природы. И места в окрестностях озера Селява стали и мне родными.

Озеро тогда было чистым, с прозрачной водой, которая отливала синевой. Красотища вокруг — не наглядеться. В озере водилось очень много рыбы, за полчаса можно было наполнить десятилитровое ведро раками. Рыбной мелочью, которая шла в отходы, бабушка кормила поросенка.

Отец работал врачом, все шло хорошо. Но вот когда на территории, охватывающей обслуживаемый им участок, построили Лукомльскую электростанцию, отец заохал. Выходил на улицу и с тоской смотрел на длинный шлейф дыма, который полз по небу от станции и оседал на огороды жителей...

Озеро вышло из берегов и затопило сенокосные луга, приблизилось вплотную к домам и образовало заводи, заросшие тиной и камышом. Рыбы стало мало. Но главное, что тревожило отца, — это то, что стали появляться большие онкологическим диагнозом, чего раньше не наблюдалось.

Нанесла вред и построенная маломощная электростанция в деревне Яновщина. Этот "значимый объект" стал бичом для множества семей, которые практически лишались своих огородов. Чтобы работала электростанция, которая освещает одну деревню, надо было повышать уровень воды в озере, что в свою очередь дало подтопление пахотной земли в округе. В итоге гниют дома, людям очень трудно вырастить что-либо на своих грядках. Наши родственники в деревне Прошика каждую весну спасают огороды от затопления.

В деревне Борки затапливалось даже кладбище, впрочем, как и в других деревнях. В одной из них, чтобы не вымывались гробы, пришлось строить дамбу...

Покойникам, слава Богу, пошли навстречу, а вот живых, можно сказать, забыли. Разве это дело, что многие нечистоты стекают в озеро?! После обильных дождей в этом году в нем была не вода, а грязь. Чиновники же отмахиваются от людских тревог, хождение по разным инстанциям не дало результата. Видимо, для них главное — объект на бумаге. А что он наносит ущерб во всех смыслах, не очень их волнует.

Конечно же, прогресс не остановишь, да и глупо это было бы в высшей степени. Экономику надо развивать. Но что это за "развитие", за рост, когда людям становится невмоготу? Почему бы нашим специалистам, беряясь за новостройку, не просчитать все "за" и "против", поговорить с людьми, не учесть ближайшие и отдаленные последствия разных начинаний? И разве можно исключить, что подобное — только в несоизмеримо больших масштабах — может произойти в результате возведения АЭС в Островце?

Понимаю, на экологию нужны большие деньги. Но разве бесхозяйственность, глупость не обходятся еще дороже?

...В выходные многочисленные отдыхающие едут и едут по деревне Гузовино к озеру на своем

транспорте. Но тут для них и намека нет на стоянку и другие удобства, так что машины стоят у самой воды. После отъезда остаются загаженные кусты, захламленные мусором прибрежные зоны. Где вы, былые красоты?

"Умеем" мы беречь дары земли, а после ахаем: не рассмотрели, мол, что поделаешь теперь, уже не поправить... Ко мне в гости в прошлом году приехали родственники, хотели полюбоваться окрестностями, отправились на прогулку. Но через четверть часа вернулись. Не стоит объяснять, почему. Мне было стыдно и больно, что, пуская колоссальные средства на возведение витрины — ледовые дворцы, фейерверки, салюты и т.д., забываем о самом нужном, насущном. Губим то, что имеем, что создала природа и предыдущие поколения.

Меж тем деревня Гузовино, где я живу в летние месяцы, так же как и Прошика и другие деревни, умирает. В Прошике был центр совхоза "40 лет Октября". Теперь почти все сельхозпостройки разрушены, уничтожены. Зерносушилка с богатыми складами пошла на металлолом. Двухэтажный кирпичный дом, в котором находилась контора, никому не нужен. Правда, на первом этаже находится отделение банка, но говорят, что и его закроют, потому что, мол, здание приходит в упадок. А как же ему не "приходить", если на втором этаже выбиты оконные стекла? Неужели нельзя все по-хозяйски досмотреть и использовать помещение, например, для профилактория сельчан или детского лагеря? При этом дать хоть какую-то работу людям, а не бросать затраченные средства на ветер, все уничтожать до "основания", новые же средства закапывать в землю, возводя не везде оправданные агрогородки? Разве можно закрывать глаза на беззаконие, когда владельцы богатых коттеджей на берегу озера не пускают деревенскую детвору искупаться — будто они его уже приватизировали? А может, это и так, только мы, жизнью и душой связанные с этой землей, ничего не знаем?

Законы, принятые в государстве, надо соблюдать всем без исключения. За этим и должны следить соответствующие органы. Тогда будем жить хорошо и красиво. А пока...

С уважением —

Жанна ДАРАШКЕВИЧ.

Крупский район.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Пад колер сцяга

У Брэсце — "патрыятычны ўздым". Напрыклад, у адной са школ мікраараёна "Вулка" стаяк баскетбольнага шчыта пафарбавалі ў колер дзяржаўнага сцяга. А адна з камерцыйных фірм выставіла перад дзвярыма сметніцу ў дзяржаўных колерах.

Нагадавала ўлада "патрыётаў"...
Бяздумных і пустых,
Як той пухір.
Раўсці яны гатовы сотняй глотак
І паўтараць,
Што сказа іх кумір.
Нішто іх непарушасць не падколе!
Ідэяй "Бацькі"
Іх аздоблен шлях!
Калі плявацця нават,
Дык пад колер,
Які падобны на дзяржаўны сцяг.
Такі парыў лунае над прасцягам,
Такі патрыятычны ў іх імпэт,
Што ўжо задумы ёсць:
Пад колер сцяга
Пафарбаваць грамадскі туалет.

Без розніцы

У Дзяржаўнай Думе Расіі бяда: дэпутаты не ходзяць на пасяджэнні. Наша нижняя палата заседае дружна і добрасумленна. Вось толькі свайго голасу не мае...

Сумленна ў нас працуюць дэпутаты!
(Не паравіць з расійскай бядой.)
На пасяджэнні,
Нібы ў звязы зарплаты,
Яны прыходзяць дружна, грамадой.
Ім сёння добра п'ецца,
Добра есца...
Але народ жа лічыць нездарма:
Ці хто сядзіць,
А ці пустое месца —
На жаль, ніякай розніцы няма...

Гарбатага магіла выправіць...

Пацыенты Светлагорскага лячэбна-працоўнага прафілакторыя (ЛПП) як толькі не шкодзяць свайму здароўю: ломяць сабе ногі, адразаюць пальцы на руках — абы толькі не працаваць...

Бядуе наш народ:
Няма работы!
Хоць дворнікам, начальнік, запішы!
Аднак прытым хвалюе нас турбота,
Каб мелі працу
Жлуткі-алкашы.
Цуракоща яны штодзённай працы,
Бо толькі спіртаносная ў крыві.
Калечаць ногі, адразаюць пальцы,
Абы ад гэтай працы адурацца,
І душы іх — заві ці не заві...

* * *

Нішчымніца такая —
Свет не мілы,
І стольскі жабракоў —
Не хоціць торб.
Мы працай забяспечваем дэбілаў
(А выпраўць гарбатага магіла),
І ў нас, нармальных, вырастае "горб"...

ДЫСКУСІЯ

Новая небяспека

Неяк незаўважна для грамадства прайшлі XVI Кірыла-Мяфодзіеўскія чытанні, прысвечаныя ўвядзенню ў школах новага прадмета — рэлігійнай культуры. У прэсе — і дзяржаўнай, і недзяржаўнай — я адзначыў бы толькі адну значную публікацію — гутарку з Рыгорам Даўгялам, першым намеснікам старшыні Міжнароднага грамадскага аб'яднання "Хрысціянскі адукацыйны цэнтр імя Святых Мяфодзія і Кірыла", кіраўніком Цэнтра міжнародных сувязяў і развіцця багаслоўскай адукацыі Інстытута тэалогіі БДУ. Але ж менавіта выказванні спадара Даўгялы і выклікалі ў мяне пэўныя перажанні.

Эксперымент з прадвызначаным вынікам

Кажучы пра тое, што цяпер прадмет "рэлігійная культура" выкладаецца факультатыўна, Рыгор Даўгяла прапануе паставіць эксперымент: тры гады выкладаць яго "ў некаляких школах кожнага з абласных цэнтраў і ў некаляких школах кожнай вобласці на перыферыі". На працягу гэтых трох гадоў былі б падрэдагаваныя вучэбныя планы і падручнікі — і прадмет можна было б запускаць ва ўсе школы краіны. Вось так.

Рыгор Даўгяла робіць два адкрыцці. Аказваецца, грошы на ўвядзенне новага прадмета маюцца (а яшчэ нядаўна скарачалі тэрміны навучання ў школах). І "рэальнай перагрупаванасці дзяцей у школе няма" (а яшчэ нядаўна гэтак шмат пра яе гаварылі). Мала таго, Рыгор Даўгяла сцвярджае, што бацькі нават скардзяцца "на скаракчэнне шэрагу дысцыплін". Я, як былы настаўнік гісторыі, згодны з гэтымі бацькамі. У выніку рэформаў Замяталіна—Радзіхіна адбылася прымітывізацыя курсаў сусветнай і айчыннай гісторыі. Храналагічна большая частка таго, што я выкладаў у савецкай школе ў 8—9-х класах, цяпер зведзена ў адзін тонкі падручнік усеагульнай гісторыі для 10-га класа, і вучні сапраўды "праходзяць" гісторыю "галопам по Европам". Таму і не дзіўна, што выпускнікі школ з добрымі адзнакамі ў атэстатах не ведаюць элементарных фактаў. І вось ідучы насустрач пажаданням бацькоў Міністэрства адукацыі вырашыла дагрузіць вучняў... не, не гісторыяй, не матэматыкай і фізікай, а прадметам "рэлігійная культура".

Чаму? Адказ на гэтае пытанне будзе пазней.

Пра манаполію і алігаполію

Рыгор Даўгяла паведамляе, што пытанне пра ўвядзенне новага прадмета ў школах абмяркоўвалася неаднакроць "у рамках пасяджэнняў сумеснага каардынацыйнага савета Міністэрства адукацыі і Беларускай праваслаўнай царквы". Пра ўдзел у гэтых абмеркаваннях прадстаўнікоў абодвух абрадаў Каталіцкай Царквы і патэстанцкіх цэркваў не сказана ані слова. Зразумела, што да ўдзелу ў абмеркаваннях не запрашалі таксама іудзеяў і мусульман. Вынікам абмеркаванняў, можна сказаць, за зачыненымі дзвярыма "стала з'яўленне факультатыўных курсаў з зацвярджанымі планамі". Гэтыя курсы ("Асновы праваслаўнай культуры", "Духоўныя асновы культуры" і "Культура і этыка") уведзены "ў шэрагу школ Мінска і Мінскай вобласці".

Няхай чытача не ўводзяць у зман словы "духоўныя асновы культуры", бо з усяе гутаркі вынікае, што манаполіяй на духоўнасць валодае толькі Царква. Менавіта Царква, а не цэркві.

Праўда. Рыгор Даўгяла праз коску заявіў: "Мы не кажам пра нейкую манаполію. Размова ідзе пра тое, што ў Беларусі неабходна стварыць сістэму, у якой маглі б рэалізавацца свае адукацыйныя праграмы ўсе гістарычныя рэлігіі і канфесіі".

Па Канстытуцыі, у нас усе верабязнанні роўныя, але насамрэч — гэта не так. Дзяржава і не партнёр — Беларускі экзархат Рускай Праваслаўнай Царквы — не лічаць носьбітам духоўнасці так званыя негістарычныя рэлігіі і канфесіі, у першую чаргу неапрастэнтаў, у тым ліку цэркві Поўнага Евангелля. Невялікая будзе рызыка, калі скажу, што ў лік падазроных дзяржава і экзархат залічваюць таксама евангельскіх хрысціян-баптыстаў і хрысціян веры евангельскай (пяцідзесятнікаў). Тут дарэчы нагадаць, што неяк сказаў першы міністэр краіны, калі даведаўся, што адзін міліцэйскі афіцэр стаў баптыстам, г. зн. адмовіўся піць, курыць, мацюкацца і, звентуальна, браць хабар.

У лепшым разе на прадмет "рэлігійная культура" ў нашай школе можа быць уведзена праваслаўна-каталіцкая алігаполія (пры гэтым сумняваюся, што нейкія дывідэнды атрымаюць грэка-каталікі).

Пра аўтара

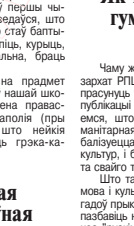

Аўтар — практыкуючы грэка-каталік, мае ў сваёй блізкай радні праваслаўных, рыма-каталікаў і пратэстантаў.

Духоўная ці царкоўная адукацыя

Рыгор Даўгяла некалькі разоў ужывае паняцце "духоўная адукацыя". Але ён кажа, што выкладацы новы прадмет павінны людзі, якія "атрымалі, умоўна кажучы, двайныя сертыфікаты: і дзяржавы, і Царквы, ад імя якой уроку заяўляюць".

Такім чынам, мы маем падмену паняццяў: духоўнае атасамлена з рэлігійным, а рэлігійнае — з дзяржаўна-царкоўным. Атрымліваецца, што па-за дзяржавай і рэлігійнымі аб'яднаннямі і незалежна ад іх духоўнасць немагчымая і духоўных каштоўнасці не стварацца.

Як быць з Сакратам і Сенекам? Куды падзець Платона і Арыстоцеля? Што рабіць з багатым пластом арэлігійнага мастацтва, арэлігійнай літаратуры? Ці будзем паліць кнігі Бертрана Расела? Ці выкраслім з праграм Льва Талстога і аўтара апавядання "Анафема" Аляксандра Куприна?

Рыгор Даўгяла і тыя, хто стаіць за яго спінай, мабыць, не разумеюць, да якога абсурду яны дадумаліся. Акрамя таго, прама ці ўскосна яны прызнаюць, што ўрокі літаратуры, гісторыі, выяўленчага мастацтва, музыкі і спеваў у сучаснай школе не працуюць на фарміраванне высокадухоўнага, культурнага чалавека, што ў сучаснай школе сапраўды няма духоўнага выхавання. Але дзе гарантыя, што выкладчыкі рэлігіі (перапрашаю: рэлігійнай культуры) не спрафануюць у вучнёўскіх вачах і самога Хрыста і не выклічуць агіду да рэлігіі?

Як гарантаваць гуманітарную бяспеку

Чаму ж дзяржава і Беларускі экзархат РПЦ гэтак настойліва хочуць прасунуць у школу новы прадмет? З публікацыі ў "Звяздзе" мы даведаемся, што дзяржаве пагражае гуманітарная небяспека. Свет глабалізуецца, адбываецца дыфузія культур, і беларусам пагражае страта свайго твару.

Што такое твар нацыі? Ці не як мова і культура? І хто за апошнія 15 гадоў прыклаў шмат намаганняў, каб пазбавіць нас нашага твару, зрабіць нас "рускімі са знакам "плюс"? Калі верыць Рыгору Даўгялу, твар нацыі — гэта выключна ці амаль выключна яе традыцыйная рэлігійнасць. Пры гэтым Рыгор Даўгяла не тлумачыць нам, што такое традыцыйная рэлігійнасць беларусаў. Мы можам толькі здагадвацца пра змест гэтага паняцця.

Ясна адно: глабалізацыі, інтэрнацыяналізацыі бяцца не Каталіцкая Царква, якая на вызначэнні з'яўлення сусветнай, інтэрнацыянальнай, не пратэстанцкая Царква, якія маюць моцныя сувязі са сваімі сёстрамі ва ўсім свеце.

У Каталіцкай Царкве нельга стаць святаром пасля кароткатэрміновых курсаў, нельга вучыцца на святара завочна. Многія рыма-каталіцкія і ўсе грэка-каталіцкія святары падрыхтаваныя за мяжою, а многія дапаўняюць там сваю адукацыю. У Беларусі, бадай, не знойдзеш такой каталіцкай парафіі, пры якой не працуе нядзельная школка. Вучаць і святары, і манахіні, а ў Баранавічах адмысловы інстытут рыхтуе катэхізатараў. Да першай споведзі дзеці атрымліваюць агульнае ўяўленне пра асновы веры. Абрад канфірмацыі ў рыма-каталікоў змушае працягваць рэлігійную адукацыю моладзі і нават тальких людзей. Акрамя таго, адукацыі вернікаў спрыяюць рэкалецыі.

Што тычыцца пратэстантаў, то, бадай, кожны баптыст ці пяцідзесятнік з'яўляецца адначасна місіянерам. Пратэстанцкія цэрквы паруплілися стварыць свае навучальныя ўстановы ў Беларусі і вучаць будучых прапаведнікаў, дыяканаў і прэсвітэраў за мяжою.

Ведаю, што добра наладжана рэлігійная адукацыя юных іудзеяў.

Уводзячы новы прадмет у школах, дзяржава хоча дапамагчы праваслаўнаму духавенству з РПЦ у справе рэлігійнага навучання, бо яно не вельмі спраўляецца з гэтым сваім абавязкам. З другога боку, відаць, што дзяржава хоча ўзяць пад свой татальны ўплыў (і кантроль) рэлігійнае навучанне каталікоў і пратэстантаў. Вось гэта і будзе называцца гуманітарнай бяспекай.

У чым небяспека

Рыгор Даўгяла спрабуе "ўвінціць" нам у галаву, што рэлігійнае навучанне ў дзяржаўнай школе — нармальная рэч. Ён неяк забывае, што Царква ў нас аддзелена ад дзяржавы, а школа — ад Царквы. Ён дае нам прыклад рэлігійнага выхавання ў Нямеччыне, забываючы пры гэтым, што Нямеччына — дэмакратычная краіна. Ён піша, што ў час нейкага тох-шоу 88 працэнтаў гледачоў выказалися за духоўную адукацыю. За ДУХОЎНУЮ, а не рэлігійную. Колькі людзей у нас выступаюць за рэлігійную адукацыю, паказала б увядзенне — па прыкладзе тае ж Нямеччыны — царкоўнага падатку, калі б праваслаўныя вернікі празяраўлі давалі б свае грошы на карысць Праваслаўнай Царквы, рыма-каталікі — на карысць Рыма-Каталіцкай і г. д. Кажучы, што дзяржава ў Нямеччыне ўтрымлівае багаслоўскія факультэты, Рыгор Даўгяла забывае, што грошы на іх утрыманне ідуць з гэтага падатку. У нас жа на ўтрыманне Інстытута тэалогіі пры БДУ, дзканам якога з'яўляецца праваслаўны мітрапаліт, грошы бяруць і з каталікоў, і з пратэстантаў, і з атэістаў (у Нямеччыне неўдаволеныя царкоўны падатак не плацяць).

Быць вернікам ці атэістам — справа кожнага асобнага чалавека. Прыярытэтнае права ў рэлігійным навучанні і выхаванні дзяцей павінна перш-наперш належаць сям'і. І гэтае права замацавана ва Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека. Хадзіць дзіцяці на ўрокі рэлігійнай культуры ці не, павінны вырашаць бацькі.

У свецкай школе, дзе няма ніякіх урокаў рэлігійнай культуры, Каці, Дзімы, Уладзікі і Яні не дзеляцца на дзяцей рэлігійных бацькоў і дзяцей атэістаў. Калі ж увядуць урокі гэтай самай культуры, дзеці будуць падзеленыя. І тут мы бачым першую небяспеку. Але мала таго: дзеці іудзеяў, мусульман, каталікаў і пратэстантаў не абавязваны выслухоўваць "асновы праваслаўнай культуры". Значыць, у той час, як дзеці праваслаўных бацькоў будуць слухаць "асновы", дзеці іншавераў будуць басяцца на калідорах? Ці будуць недзе паралельна слухаць "асновы каталіцкай (іудзейскай, ісламскай, баптысцкай, пяцідзесятніцкай) культуры"? Гэтак вынікае другая небяспека.

Калі цяпер рэлігія з'яўляецца прыватнай справай дзяцей і бацькоў, пасля ўвядзення ў школах гэтай самай "культуры" яна стане публічнай. Дзяцей падзелець на праваслаўных, каталікоў, пратэстантаў, іудзеяў, мусульман. І абавязкова з'явяцца пакрыўджаныя на рэлігійнай глебе. Бо хто будзе выкладаць у школе гэтыя самыя "асновы" каталікам, пратэстантам, іудзеям, мусульманін? А калі ў школе, дзе ёсць вучні-каталікі і вучні-пратэстанты, няма належным чынам падрыхтаванага настаўніка-каталіка і настаўніка-пратэстанта?

Рэлігія можа яднаць людзей. Але ў поліканфесійнай краіне яна можа стаць чынникам раз'яднання грамадзян. Асабліва тады, калі ў справы сумлення ўлазіць дзяржава. Калі яна пачынае фаварызаваць адны вызнанні і розныя спосабамі абмяжоўваць іншыя. Парушаючы прынцыпы аддзялення Царквы ад дзяржавы, а школы — ад Царквы, беручы пад свой ўплыў (кантроль) рэлігійную адукацыю і выхаванне моладзі, дзяржава ўносіць яшчэ адзін падзел у грамадзянскую супольнасць. Гэты раскол выгадны цяперашняй уладзе, але гэты раскол на шмат гадоў затрымае фарміраванне беларускай нацыі. Зрэшты, фарміраванне беларускай нацыі ў інтарэсы цяперашняй улады не ўваходзіць. Для яе больш важна кантраляваць усіх і ўсё.

Анатоль СІДАРЭВІЧ,
намеснік старшыні
Беларускай
сацыял-дэмакратычнай
партыі (Грамады).

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Чаму перасохла крынічка каля Драздоў?

Праваслаўныя вернікі сцвярджаюць, што ў святой крыніцы ў Драздах больш няма вады. І каго толькі ў гэтым не вінавацяць...

Тысячагоддзямі людзі баяліся божай кары і шукалі яе праявы ў кожным сімвале і падзеі. Зацменні, навалініцы, спёка ці холад абяцалі няўхільныя войны, голад ці чарговую дзвальвацыю. Нябесную незадаволенасць угледзелі не так даўно і ў Мінску. Днямі ў рэдакцыю "Народнай Волі" прыйшоў калекты ліст ад веруючых і паломнікаў. Праваслаўныя вінавацяць прэзідэнта Аляксандра Лукашэнку ў тым, што ён не прасачыў за будаўніцтвам, якое вядзецца непадалёк ад раздзіны ў Драздах, а значыць, ускосна вінаваты ў тым, што высахла 400-гадовая крыніца.

Крыніца пры храме Пакрова Прасвятой Багародзіцы вядома яшчэ з 1612 года, але, па словах вернікаў, перастала даваць ваду толькі спякотным летам 2010 года. Паломнікі сцвярджаюць, што галоўная прычына — новабудоўлі вакол храма. Маўляў, нешта некарэктнае ёсць у будаўніцтве каля храма жылля для багатых беларусаў.

Як ні дзіўна, але вернікі часткова маюць рацыю. Безумоўна, вінаваты ў гэтым не божы гнеў, а, як звычайна, дзейнасць чалавека. Тры крыніцы каля храма Пакрова Прасвятой Багародзіцы перасохлі на час. У галоўнай, той самай цуддзейнай крыніцы, вада ўжо ёсць.

Як патлумачылі "Народнай Волі" у "Мінсводаканале", часовыя перабоі з вадой звязаны з будаўніцтвам лінёнвага калектара "Цэнтр" ад вуліцы Радужнай да жылога дома №93 на вуліцы Лесі Украінкі. Для пасяховага будаўніцтва спецыяльна панізілі ўзровень грунтовых вод. Менавіта з-за гэтага і перасохлі крыніцы. Дарэчы, яны вельмі папулярныя не толькі сярод праваслаўных вернікаў.

У анамальную спёку веласпедысты, якія катаюцца па навакольным парку, любяць набіраць у іх ваду і... мыць колы свайго транспарту.

Што тычыцца дзвюх другіх крыніц, то яны пакуль вільгаці не даюць. Амаль перасохлі нават невялікія каналькі ў парку і вакол царквы. Але гэта ўжо праблема надвор'я, якое ператварае ваду ў сапраўдную каштоўнасць.

Між іншым, крыніцы каля храма перасыхаюць не першы раз. У мінулым годзе вады не было з-за будаўніцтва падземнага пераходу, а ў 2003-м прычынай для "адключэння" стала будаўніцтва самога храма Пакрова Прасвятой Багародзіцы.

Марыя МАЛЕВІЧ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
3—5 ЖНІЎНЯ 2010 г.

СКАНДАЛ

Российские спецслужбы научились травить бандитов ядом

Российские спецслужбы начали применять новые методы в борьбе с членами бандподполья в Чечне: травить боевиков ядом, подмешанным в продукты питания. Как утверждает "Росбалт", только в этом году от отравления погибли не менее 17 боевиков и их лидеров.

Впервые, как пишет издание, операция с применением ядов в отношении боевиков была успешно проведена в 2002 году при ликвидации полевого командира Хаттаба. Как сообщил источник в российских спецслужбах, с конца 2009 года отравление боевиков стало чрезвычайно популярным. Через местных жителей спецслужбы организовывают передачу отравленных продуктов скрывающимся в горах боевикам.

Как утверждает источник, в прошлом году такое отравление получил Доку Умаров, ему удалось выжить, но он получил ряд тяжелых заболеваний. По данным источника, операции с применением ядов спецслужбы будут продолжать, ведь выследить и уничтожить боевиков в лесах и горах Чечни очень сложно. К тому же такой метод позволяет избежать потерь среди федеральных сил.

Напомним, что 32-летний выходец из Саудовской Аравии Самер Салех ас-Сувейлем, более известный под кличкой Хаттаб, был убит в марте 2002 года. Как тогда сообщали в спецслужбах, Хаттаб погиб в результате "агентурно-боевой операции".

Тогда же стали известны подробности спецоперации, направленной против одного из самых авторитетных полевых командиров, воевавших практически с самого начала боевых действий против федеральных сил в Чечне. В мае 2002 года сообщалось, что в Чечне был расстрелян житель Дагестана Ибрагим Алаури, которого "военный совет шуры" чеченских сепаратистов обвинил в отравлении Хаттаба. Как установили боевики, аварец Алаури отравил ядом послание, направленное Хаттабу.

Эту информацию подтвердил "Росбалт" источник в российских спецслужбах. По его словам, контрразведчики вышли на жителя Дагестана, передававшего полевому командиру послания от российских и зарубежных соратников. Агенты ФСБ РФ в течение года при помощи денег пытались склонить курьера к сотрудничеству. В конце концов он согласился доставить Хаттабу письмо, обработанное сильнодействующим веществом. Через некоторое время после прочтения послания Хаттаб умер.

Как рассказал источник, в настоящее время агенты спецслужб каждую неделю выявляют несколько человек, которые снабжают боевиков продуктами. Доставщиков пропитания либо вербуют, либо незаметно для них подмешивают яд в приготовленные для передачи боевикам продукты.

По данным источника, яд специально выбирается не мгновенного, а отсроченного действия, для того чтобы у снабженца было время скрыться от возмездия тех, кто выживет. После того, как яд убивает боевиков, правоохранительные органы Чечни обнаруживают их тела и рапортуют об успешной операции, утверждает источник.

По сведениям "Росбалта", в октябре 2009 года именно так был добавлен яд в продукты, предназначенные полевым командирам Магарби Темиралиеву и Абубакару Пашаеву. Прочесав горы Ножай-Юртовского района, федеральные силы обнаружили трупы Пашаева и еще семи боевиков из его группы. По данным расследования, Темиралиев и другие бандиты получили серьезное отравление, но им удалось выжить и скрыться. О подробностях операции правоохранительные органы не сообщали, заявив, что бандиты были убиты в бою.

По данным источника, лидер боевиков Доку Умаров и его приближенные тоже получили сильное отравление в ноябре 2009 года. Федеральные силы дополнительно нанесли ракетный удар по Ачхой-Мартановскому району, где предположительно мог скрываться Умаров, после чего стали прочесывать местность. В лагере боевиков на самом деле были обнаружены трупы боевиков, но Умарова среди них не было, и СКП пришлось опровергать первоначальное сообщение о его гибели. Всего тогда были уничтожены 20 боевиков.

Самая громкая операция с применением ядов в отношении боевиков была успешно проведена в 2002 году при ликвидации полевого командира Хаттаба.

Как было установлено, Умаров получил серьезное отравление, но выжил. В январе президент Чечни Рамзан Кадыров поручил МВД сформировать для поиска Умарова специальную оперативную группу. Как утверждает источник "Росбалта", на Умарова яд подействовал так сильно, что он приходил в себя в течение трех месяцев.

На почве отравления лидер боевиков получил несколько тяжелых заболеваний, установили спецслужбы. В марте впервые после ноябрьской спецоперации было обнародовано заявление Доку Умарова, в котором он грозился отвоевать у России четверть территории.

По данным источника, жертвами яда в мае 2010 года также стали полевой командир Ясир Амат и его сподвижники. Ясир в течение нескольких лет занимался подготовкой террористов, организацией подрывов, обстрелов, убийств сотрудников милиции и гражданского населения. На месте лагеря боевиков в Введенском районе были обнаружены тела восьми боевиков и могила Ясира. Кадыров тогда сообщил, что боевиков в лесном массиве в ночное время обнаружили сотрудники милиции и УФСБ. В ходе боя бандиты были убиты, отмечал Кадыров.

«ГАРАЧЫЯ» КРОПКІ

Дапамаглі... словамі

Шмат было размоў пра тое, як Беларусь у цяжкі для Кыргызстана час жадае дапамагчы кыргызскаму народу. Але...

Беларусі няма ў ліку краін АДКБ, якія аказвалі дапамогу Кыргызстану з пачатку развіцця крызісной сітуацыі на поўдні краіны. Звесткі пра канкрэтныя віды дапамогі абнародавала прэс-служба сакратарыята арганізацыі.

Так, Казахстан паставіў у Кыргызстан 3700 тон дызельнага паліва для правядзення веснавых палявых работ.

Таджыкістан для патрэб Узбоеных сіл Кыргызстана авіятранспартам паставіў рэчаваю мамясаць і прадукты харчавання, а таксама па лініі Камітэта па надзвычайных сітуацыях і грамадзянскай абароны наземным транспартам — 100 тон мукі, 30 тон рысу, 10 тон макароны, 10.000 літраў алею, 10 тон бульбы, 10 тон цыбулі, 10.235 літраў дызельнага паліва.

Расія прадаставіла грант на 20 млн долараў для сацыяльнай падтрымкі насельніцтва і льготны крэдыт на 30 млн долараў па лініі "Рассельгасбанка", а таксама выдзеліла 25 тысяч тон гаручазмазачных матэрыялаў, 20 тысяч тон дызельнага паліва, маёмасць для праваахоўных органаў і спецыяльных служб Кыргызстана. Па лініі МНС РФ у краіну было пастаўлена 129 тон розных гуманітарных грузаў, а таксама 43 тоны медыцынскіх прэпаратаў і неабходнае медыцынскае абсталяванне. Урад Масквы выдзеліў пяць аўтамабіляў хуткай дапамогі і перасоўную рэнтгенаўскую ўстаноўку на базе аўтамабіля "КамАЗ". У студзені 2011 года з улікам просьбы кіргізскага боку будуць пастаўлены 1,5 тысячы тон злітных збожажавых гатункаў насення.

Узбекістан даставіў у Кыргызстан медыкаменты: 164.000 адназразовых шпрыцаў, 43.800 штук перавязачных матэрыялаў, 15.000 і 10.080 штук інфузій і інфузійных растворaў адпаведна. Было таксама адпраўлена 200 тон мінеральных угнаенняў, 150 тон будаўнічых матэрыялаў, 30 тон мукі, 20 тон гаруча-змазачных матэрыялаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ,
БелаПАН.

ГЕОПОЛИТИКА

Китай считает, что стал второй экономикой мира

Китай сместил Японию со второго места в рейтинге крупнейших экономик мира. По крайней мере, как сообщает агентство "Рейтер", об этом заявил глава местной службы валютного регулирования.

По словам И Гана, главы государственного управления валютного контроля, в первом полугодии ВВП Китая вырос на 11,1 процента по сравнению с первыми шестью месяцами 2009 года. За весь год экономический рост, по всей видимости, будет выше 9 процентов.

"Сейчас Китай фактически уже является второй по величине экономикой в мире", — заявил чиновник в интервью журналу China Reform.

В последние 30 лет темпы роста китайской экономики в среднем превышали 9,5 процента ежегодно, однако со временем они замедлятся, считает господин И Ган. По его мнению, что для Китая будет успехом, если ему удастся на протяжении этого десятилетия показывать ежегодный рост в 7—8 процентов.

Вопрос заключается в том, может ли быстрый рост быть устойчивым, говорит И Ган.

Если в 2020 годах экономика Поднебесной будет расширяться ежегодно на 5—6 процентов, то Пекин сохранит быстрый экономический рост на протяжении полувека, что, по словам И Гана, будет беспрецедентным событием в истории человечества.

ТРЕВОЖНО

Таджикистан: полевой командир пригрозил властям вновь взяться за оружие

Мирзохуджа Ахмадов, один из полевых командиров бывшей таджикской объединенной оппозиции (ОТО), который после заключения межтаджикского мирного соглашения в 1997 году возглавлял до осени 2008 года отдел по борьбе с организованной преступностью (УБОП) МВД в Раштской группе районов, предупредил власти Таджикистана о том, что, если против него и его соратников будут применены силовые методы, они вновь возьмут в руки оружие.

Как сообщает сайт Фергана.ру, поводом для такого заявления Ахмадова послужило высказывание главы МВД Таджикистана Абдурахима Каххорова, который недавно на пресс-конференции сообщил, что "генеральная прокуратура возобновила расследование факта гибели командира ОМОН МВД Таджикистана Олега Захарченко".

Бывший командир ОМОН был убит при невыясненных обстоятельствах в феврале 2008 года в Раштском районе. По словам самого Ахмадова, в тот день в здании УБОП по Раштской группе районов проходило совещание с участием представителей МВД. Вдруг вокруг здания началась стрельба. Бойцы УБОП во главе с Ахмадовым стали отбивать атаку. Позже выяснилось, что нападавшие были сотрудниками ОМОН, а их командир убит. При этом М.Ахмадов утверждает, что, по его данным, Олег Захарченко был убит не его сторонниками. Напомним, тогда ходили слухи, что ОМОН получил приказ арестовать и доставить в Душанбе Мирзохуджу Ахмадова.

Позже тогдашние руководители МВД и Генпрокуратуры Таджикистана обвинили в гибели командира ОМОН М.Ахмадова. Летом 2008 года стали поступать сообщения о напряженности в отношениях между некоторыми бывшими полевыми командирами и властями. Президент Эмомали Рахмон во время своей поездки в Горно-Бадахшанскую автономную область и Раштскую группу районов лично встречался с бывшими полевыми командирами и смог стабилизировать ситуацию. Тогда же бывший генеральный прокурор Таджикистана Бободжон Бобохонов заявил, что "хотя следствие по делу Захарченко приостановлено, но его убийцы рано или поздно будут наказаны".

После встречи с президентом Мирзохуджа Ахмадов сообщил журналистам, что на встрече с ним и его сторонниками Рахмон предложил им сложить оружие в обмен на помилование. "Мы поверили президенту и сдали оружие, и с тех пор мы не являемся сотрудниками правоохранительных органов, а занимаемся сельским хозяйством", — сказал тогда Ахмадов. Теперь же он заявляет следующее: "Мы хотим одного — чтобы нас оставили в покое. Но если окажется, что вопреки указанию президента нас вновь хотят привлечь к следствию, мы будем вынуждены взяться за оружие, чтобы защитить себя".

ФРАНЦИЯ

Саркози против цыган

Президент Франции Николя Саркози распорядился о закрытии 300 цыганских стоянок и других лагерей незаконных переселенцев по всей территории страны. По его словам, цыгане, не имеющие гражданства одной из стран Евросоюза и находящиеся во Франции нелегально, будут депортированы.

Такое распоряжение было отдано после того, как в одном из городов в долине Луары произошли серьезные столкновения между цыганами и полицией, начавшиеся после того, как полицейский застрелил молодого цыгана.

Французские власти утверждают, что подобные поселения - рассадники преступности, однако критики президентского указа утверждают, что речь идет о целенаправленном преследовании этнического меньшинства.

Тем не менее министр внутренних дел Франции Брис Ортефе заявил, что в течение ближайших трех месяцев половина цыганских стоянок будет снесена. В канцелярии президента их называют "источником контрабанды, примером шокирующих жилищных условий, а также местом, где эксплуатируют детей".

Вопрос лагерей незаконных переселенцев начали обсуждать на самом высоком уровне после того, как в городке Сен-Энъян десятки цыган, вооруженных топорами и арматурой, напали на местный полицейский участок. Кроме того, участники беспорядков вырубали деревья и поджигали автомобили. Незадолго до этого один из жандармов застрелил местного юношу, пытавшегося прорваться на автомобиле через КПП.

Президент Саркози заявил, что лица, ответственные за беспорядки, будут серьезно наказаны.

Справка

Во Франции живет несколько сотен тысяч цыган, преимущественно в давно основанных поселениях. Последнее время к ним присоединились цыгане из Румынии и Болгарии, которым разрешено въезжать в страну без визы. Им, однако, требуется найти работу, если они хотят остаться в стране.

ПЕРСОНЫ

Ким Чен Ир на старости лет стал кутилой

Внимание к лидеру Северной Кореи Ким Чен Иру со стороны Запада стало повышенным. В этой связи ему стало опасно иметь счета в банках на свое имя. Австралийская газета The Sydney Morning Herald со ссылкой на сеульские радиостанции сообщила, что Ким Чен Ир тайно переводит собственные финансовые средства на счет своего младшего сына.

Организатор этих сделок — бывший посол КНДР в Швейцарии, который долгое время управлял личными счетами Ким Чен Ира за рубежом. По мнению экспертов, перевод денег сыну — вынужденная мера, так как диктатор опасается, что его авуары будут заморожены. Ряд политиков также полагает, что Ким Чен Ир вскоре сделает сына, 27-летнего Ким Чен Уна, своим преемником на посту главы государства. Такая вот азиатская монархия.

Стоит отметить, что процесс передачи политической власти может случиться уже очень скоро: 68-летний корейский лидер в последнее время явно не в ладах со своим здоровьем. О том, что официальный преемник — Ким Чен Ун, стало известно еще в январе 2009 года. С тех пор 27-летний наследник регулярно сопровождает отца во время визитов на северокорейские заводы и фабрики, а день его рождения отмечается в стране как национальный праздник.

Слухи о скорой кончине 68-летнего диктатора набирают обороты. Недавно в КНДР открыли новую бронзовую статую "дорогому вождю". Ее снимок разместили на первой полосе официального вестника северокорейской народной армии. На снимках статуя Ким Чен Ира стоит рядом со статуей его отца — скончавшегося в 1994 году Ким Ир Сена — и матери Ким Чен Ун. Все трое одеты в военную форму. До сих пор ни одной бронзовой статуи Ким Чен Ира в стране не было: лидер не разрешал этого делать, т.к. это символизировало бы конец эпохи его правления страной. "Эта статуя означает, что Ким Чен Ир уходит в историю, и я убежден, что его преемник будет объявлен в ближайшее время", — комментирует профессор Тосимитсу Сигемура, эксперт по северокорейской политике в Университете Васеда в Токио.

В 2008 году Ким Чен Ир, напомним, перенес инсульт. Помимо этого, он страдает болезнью сердца, высоким давлением и диабетом. Официально имя преемника скорее всего будет объявлено (окончательно) в сентябре, во время очередного заседания правящей Трудовой партии. Считается, сейчас Ким Чен Ир может работать не больше часа в день и даже не в состоянии самостоятельно читать документы.

Не добавляют оптимизма северокорейскому лидеру и Соединенные Штаты Америки. На днях они ввели против режима новые санкции. Зарубежные активы Северной Кореи заморозят, а импорт и экспорт оружия из республики будет ограничен. Эти меры будут направлены против разработки страной ядерного оружия. Об этом заявила госсекретарь США Хиллари Клинтон. Такое решение было принято после переговоров между США и Южной Кореей, которые состоялись в Сеуле. При этом Госдеп подчеркнул, что санкции направлены не против корейского народа, а против опасного для всего мира режима.

Надо сказать, свою жизнь Ким Чен Ир провел в роскоши. Он — страстный любитель последних достижений компьютерной техники. Говорят, новый коммуникатор Apple iPhone 4 был у Ким ЧенИра уже на следующий день после его появления в продаже в США. Есть у него масса персональных компьютеров BlackBerry. Перемещается вождь КНДР в собственном бронепоезде, сделанном на сталинский манер. Развлечения у него тоже своеобразные: в Пекин Ким Чен Ир прикатил вместе с собственным ансамблем из 198 артистов. Иногда вождь лично делает театральные постановки в качестве режиссера.

Известно также, что лидер КНДР — тот еще гурман. Пока народ пухнет с голоду и ест траву и кошек, Ким содержит иностранных поваров с зарплатой в 5 тысяч долларов в месяц. Об этом рассказал сбежавший в Японию личный повар чуже под псевдонимом "Кенки Фухтимото". Уже в Стране восходящего солнца он написал книгу "Я был поваром Ким Чен Ира". Сбежать на свою родину японцу удалось только после того, как он сказал, что ему нужно съездить в Японию для того, чтобы достать морских ежей, живущих только там. К еде Ким подходил очень серьезно: рыбу приказывал резать так, чтобы при этом не повреждались ее жизненно важные органы — во время еды она должна была быть еще живой. В винном погребе вождя около 10 тысяч бутылок вина элитных марок. За дынями слуги Кима ездили в Китай, за свининой — в Данию, за икрой — в Узбекистан, за суши — в Токио. Однажды вождю захотелось пирожков с рисом: для этого была отправлена делегация в Токио. Вернулась она с пирожками, которые стоили 100 долларов, но затраты на поездку обошлись бюджету Пхеньяна в 1500 долларов. Еще один штрих его портрета: во время одного из партийных празднований вождь приказал своим советникам танцевать на столах с обнаженными женщинами и при этом запрещал им дотрагиваться до них. Сам при этом с интересом наблюдал за психологическими страданиями слуг народа.

"Свободная пресса".

АУКЦИОН

Вставная челюсть Уинстона Черчилля продана с аукциона

Втрое выше предварительной оценки — за 15.200 фунтов (23.723 доллара) — продана на аукционе в Англии вставная челюсть Уинстона Черчилля (1874—1965), способствовавшая ораторской уникальности призывов британского премьера военных лет.

Ушедшие с молотка на торгах в английском городе Нориджь, что к северо-востоку от Лондона, искусственные зубы с мостом из золота "вызвали настоящий ажиотаж", сообщил представитель аукционного дома "Киз".

В дополнение к зубным протезам коллекционеру, собирающему памятные реликвии, связанные с Черчиллем, достался микрофон, в который премьер объявил об окончании Второй мировой войны в Европе в 1945 году, передает ИТАР-ТАСС.

Вставная челюсть была изготовлена врачом-дантистом сэром Уильфридом Фишем. Он сумел создать такие искусственные зубы, которые практически не меняли своеобразие выговора премьера.

Как утверждают историки, именно за искусное изготовление челюстного протеза для премьер-министра Фиш и был посвящен в рыцари.

Еще одна уникальная вставная челюсть Черчилля находится сейчас в королевском хирургическом колледже. Согласно хранящимся в нем документам, искусственные зубы были "тщательно изготовлены таким образом, чтобы сохранить его характерную дикцию — своеобразную речевую аффектацию для того, чтобы скрыть шепелявость".

"Черчилль жил в постоянном страхе потерять зубной протез, а значит, и свой уникальный речевой стиль, — вспоминают очевидцы. — Поэтому он всегда требовал, чтобы у него находилась запасная вставная челюсть".

Вставные зубы выставил на аукцион сын зубного техника Дерека Кадлиппа, который помогал сэру Уилфриду изготовлять протезы для премьера.

СЛЫШАЛИ?

Возвращение черной икры

После длительного запрета на экспорт черной икры прикаспийские государства, включая Россию, вновь получили право продавать ее в другие страны.

На днях структура ООН CITES (секретариат Конвенции ООН по международной торговле вымирающими видами дикой фауны и флоры) согласовала размер квот на экспорт этого деликатесного продукта.

В общей сложности в этом году прикаспийские страны смогут экспортировать три тонны деликатеса. По сравнению с предыдущими квотами 2008 года размер нынешних существенно меньше. Так, Казахстан сможет экспортировать 1,5 тонны икры белуги, Иран — 800 кг, Россия — 700 килограммов. Азербайджан и Туркмения в этом году продавать икру в другие страны не будут.

Цена за килограмм черной икры может колебаться от нескольких сотен до нескольких тысяч евро.

Поскольку осетровые считаются ООН редким исчезающим видом, международная торговля черной осетровой икрой должна быть в обязательном порядке санкционирована на правительственном уровне. Объемы торговли с 1998 года согласовываются с CITES.

Различают три вида черной икры: белужья (самая дорогая и ценная), осетровая и севружья. В Каспийском море добывается до 90% всей черной икры. Деликатес получают и в низовьях Дуная, в Приамурье и на территории китайской провинции Хэйлунцзян.

Вряд ли разрешение на торговлю черной икрой приведет к остановке контрабанды, прекращению работы каналов мафиозных структур, обладающих связями в структурах, которые должны следить за выполнением существующих законов, считают эксперты. По крайней мере в Минске, несмотря на все запреты, черную икру все это время можно было купить.

Народная воля
http://www.nv-online.info
3—5 ЖНІЎНЯ 2010 г.

НА ТЕМЫ ВОСПИТАНИЯ

Мы с папой дружим

"Каждый ребенок рождается на свет с вестью, что Бог еще не разочарован в людях", — думал Р.Тагор.

Иным родителям даже в голову не приходит, что с маленьким человечком можно просто дружить — искренне и нежно, деля как с равным все радости и печали. Выигрывают от этого обе стороны. Идет взаимное эмоциональное обогащение. У ребенка постепенно зарождается чувство доверия к родителям. Именно оно и и завоевывается открытым общением и искренностью.

5-летний Максимка очень любил рассказывать сверстникам о дружбе со своим папой. Все его слушали внимательно, хотя некоторые с задумчивостью и грустью... Задор и вдохновение переполняли его. Рассказ в наиболее интересных местах сопровождался яркими эпитетами и подробными описаниями даже незначительных эпизодов. Наиболее активные и любознательные то и дело подбрасывали ему вопросы, и звонкий детский голосок долго не умолкал. Во всем его облике, манерах, жестикуляции и умении удерживать внимание "аудитории" чувствовалось раннее развитие. Любовь к папе искрилась в его глазах...

Отец в нем тоже души не чаял и, несмотря на занятость на работе, выкраивал время для плодотворного общения. И с каким нетерпением сынишка ждал выходных дней, в течение которых значительная часть отцовского времени посвящалась различным занятиям, походам на природу, играм и развлечениям, включая совместное чтение вслух рассказов и библейских уроков. И это меня наводило на мысль о том, что именно подобную любовь с неимоверно большим потенциалом проявляет к нам Бог, как к Своим детям. Если мы готовы с Ним сотрудничать и "дружить", то Он всегда найдет для нас время и способ проявить Свою любовь. Только нужно доверчиво протянуть к Нему руки и открыть свое сердце. *"Ибо так возлюбил Бог мир, что отдал Сына Своего единородного, дабы всякий, верующий в Него, не погиб, но имел жизнь вечную"* (Ин.3:16).

Как правило, отцы большее предпочтение в процессе воспитания и особенно общения отдают сыновьям. Качества мужского характера так сможелированы Свыше (еще при творении), что отцу легче передать свой опыт, навыки, умения своему сыну, привить ему такие черты характера, как мужество, стойкость, терпимость и, главное, чувство ответственности за свои поступки и заботу о близких. Ведь в нем он видит будущего главу семейства.

Роль отца в семье всегда стояла и стоит на первом месте, если он по всем "параметрам" соответствует Божьим обетованиям. *"Муж есть глава жены, как и Христос глава церкви"* (Еф.5:23). Он наставляет всех членов семьи в *"духе и истине"* (Ин.4:24), демонстрирует образец своего поведения, отдает все необходимые распоряжения по дому, обо всех заботится, всех любит, всех собирает на коленопреклоненную молитву и чтение Библии, разъясняет наиболее сложные тексты из Священного Писания. Только в такой гармонии и единстве, в почитании и поклонении нашему Господу возможно добиться хорошего воспитания. И именно отец (муж), как глава семьи, должен быть строгим ревнителем Божьих заповедей.

"На самом ответственном посту нас все же можно заменить. А отца детям не заменит никто.

Кормить ребенка, одевать его, проверять дневник и заботиться о здоровье — это все обязанности привычные, выполнимые. Думать о его будущем, **поступаться ради него своими интересами** *— куда труднее. Но иначе какой же смысл называться отцом!"*

Хочу отметить немаловажную деталь для всех отцов без исключения: не пренебрегайте домашними обязанностями! Если будете оказывать посильную помощь своей супруге в ее повседневных делах и заботах (коих не перечесть у рачительной хозяйки), вы убедитесь в огромном преимуществе ваших поползновений. Ответная любовь супруги и ее благодарность возрастут к вам обильно, а ваш личный пример для ваших детей, особенно сына (сыновей), трудно переоценить. И начинать нужно со стирки пеленок вашего младенца (ведь не каждый отец готов к такому *"подвигу"*). *"Папа и может, и должен ухаживать за ребенком, с первых месяцев почувствовать трудности и радости общения с малышом"*. В некоторых странах эта тенденция приобрела более *"экзотическое"* выражение: будущим отцам разрешается присутствовать при родах, чтобы через соучастие в страданиях и муках рожениицы они прикоснулись к великому Божьему чуду явления в мир нового человека! *"Вот наследие от Господа: дети; награда от Него — плод чрева"* (Пс.126:3). Сопереживание этому процессу оставит глубокий след в сознании счастливого отца и будет в дальнейшем (по Божьему благословению) способствовать нерасторжимости семейных уз.

Уже на раннем этапе взросления, когда ребенок начинает понимать обращенные к нему слова *"нет"* или *"нельзя"*, необходимо приучить его к дисциплине и осознанию того, что кроме него в доме есть еще кто-то, кому нужно повиноваться и считаться с их мнением. Это поможет избавить его от *"звездной болезни"*, желания поработить своих родителей и управлять ими по своему *"усмотрению"*. Не упустите этот момент ибо затем придется его уже перевоспитывать, а это, поверьте, неимоверно сложно. Ж.-Ж.Руссо считал: *"Первое начальное воспитание важнее всего, и это первоначальное воспитание, бесспорно, принадлежит женщинам"*. Дорогие отцы! Божьи чада! Давайте вместе и дружно на практике оспорим это утверждение (я имею в виду не важность *"начального воспитания"*, а то, о чем вы, конечно, догадываетесь сами!).

Коль скоро мы затронули проблемы взаимоотношений внутри семьи, то необходимо отметить ситуацию назидания в присутствии посторонних. Может быть, вам когда-нибудь приходилось наблюдать, как иная мать *"распекает"* своего ребенка в присутствии большого количества людей или в школе в присутствии всех учеников класса. И как неуютно чувствует себя этот бедолага, втягивая голову в плечи и нервно озираясь по сторонам, ища хоть какой-то защиты или поддержки. А эта родительница искренне уверена, что делает благое дело: *"Пусть помучается! Пусть ему будет стыдно перед всеми!"* А эффект от такой *"проработки"* всегда резко отрицательный. И в зависимости от возраста реакция бывает самая непредсказуемая, вплоть до неповиновения в *"родном"* доме в течение нескольких суток (в исключительных случаях дело может дойти до суицида). И опять же не могу не сослаться на Библию, подсказывающую, как нужно поступать в подобных ситуациях: *"Если же согрешит против тебя брат твой, пойди и обличи его* **между тобою и им одним...***"* (Мф. 18:15-17). (Все три стиха я просто не в состоянии процитировать, пожалуйста, прочтите сами). А народная пословица вторит: *"Ругай мужа без детей, а детей без людей"*.

Некоторые отцы очень беспокоятся за свой *"авторитет"*. Считают излишней сентиментальность, нежность и ласку по отношению к детям — это, мол, не для *"сильного пола"*, пусть мама с ними *"щебечет"*, а мужчине это якобы не к лицу. Стараются придерживаться более строгого поведения. В таких случаях отец нередко становится пугалом для своих детей. Особенно если мать не может справиться с ребенком, говорит: *"Погоди, придет отец, он тебе покажет"*. Правильное воспитание и угроза — вещи прямо противоположные. Угрозе не место в воспитании. Родители должны добиваться своих целей разумной требовательностью, убеждением и доброжелательным отношением к детям. Но и открыто признавать свои ошибки, **попросить у ребенка прощения** (да, да!), помня, что открытое признание ошибки, анализ причины, ее породившей, срабатывает в воспитании куда сильнее, чем окрик и нотация. Они очень любят нас, наши дети, и великодушно прощают нам немаломерное, а часто и ненужное, вредное на них давление. Только защищаются от него, как умеют. Защиту эту легко проломить *"тараном"* (силы неравны) и одержать *"победу"*, но победа эта будет Пиррова.

Единство требований к ребенку — важнейшее условие правильного воспитания. Негоже давать детям противоречивые указания и затем требовать от них повиновения. Как говорят в народе, нужно дудеть в одну дуду. Иначе мы их дезориентируем, повергаем в смятение и недоумение, и воспитательный процесс начинает давать прибуксовки. А что будет твориться в душах наших детей? Если Библия напоминает отцам *"не раздражать"* (Еф.6:4) своих детей, то ставить их в тупик посредством противоречивых требований тем более недопустимо!

Очень важным аспектом в воспитании является аксиома *"не выносить сор из избы"*. Все, что происходит внутри семьи, не должно стать достоянием окружающих, соседей, даже очень близких наших друзей. Это табу! При каких-либо затруднениях гораздо надежнее обратиться в молитве к Господу, искренне попросить дарование мудрости и рассудительности. К тому же Библия гласит: *"...размыслите в сердцах ваших..."* (Пс.4:5). Ибо всякое размышление успокаивает, снимает напряжение и вразумляет. И почаще (или хотя бы периодически) обращайтесь к Библии. В ней имеются ответы на все животрепещущие вопросы, хотя поначалу вам некоторые стихи покажутся непонятными.

В одном из христианских гимнов есть замечательное четверостишие о Библии:

"Книга Божья на кострах пылала.
Кровь Христа дошла до наших дней.
И какой бы жизнь прекрасной стала,
Если б люди обращались к ней".

А мое самое любимое изречение о ней я нашел у американского президента А.Линкольна: *"Библия — величайший дар Бога человечеству. Все доброе от Спасителя мира передано нам через эту книгу"*. От себя продолжу: и Его обильная любовь ко всем нам. Более того, Иисус Христос любит и тех, которых уже никто не любит!

Дружба со своими детьми имеет очень много преимуществ. В идеале **(как тяжело его достичь!)** воспитание — это и есть такое общение взрослых и детей, в котором они могут отдавать друг другу то лучшее, что у них есть, могут расти и развиваться как личности, успешнее решать жизненные проблемы. При соблюдении всех этих элементов сотрудничества у детей появляется радость за своих родителей, создающая моральный фундамент для взлета личности ребенка. Для формирования высокой самооценки наших детей очень важно постоянно наполнять наши взаимоотношения любовью и дружбой, уважением и гармонией. Тогда во взрослой жизни наши дети будут морально стойкими и непоколебимыми последователями нашего Господа Иисуса Христа.

Александр КРУПОДЕРОВ,
старший диакон.

СПАДЧЫНА

«Варвараўскую свечку» ўнеслі ў культурны спіс

Абрад "Варвараўская свечка" вёскі Басценавічы Мсціслаўскага раёна Магілёўскай вобласці папоўніў дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Беларусі.

Ён вядзе сваю гісторыю з 1905 года. Ужо 105 гадоў абрадавая свечка аберагае сяльчан Басценавічаў. Гэтыя звесткі даследавальнікі сабралі, распытваючы вельскіх жанчын пра гісторыю ўзнікнення абраду і даўгалецце менавіта той свечкі, якая перадаецца з сям'і ў сям'ю і рупліва захоўваецца цэлымі пакаленнямі.

Як расказваюць носьбіты традыцыі, а гэта пераважна пажылыя жанчыны, абрадавая свечка зроблена ў гонар пакутніцы Варвары, таму ў складзе групы людзей, якія ў свой час давалі зарок і штогадова паўтараюць сакральны абрад, уваходзяць толькі жанчыны.

З года ў год абрадавая свечка пераходзіць з хаты ў хату, ад адной гаспадыні да іншай. У кожным доме свечка знаходзіцца на працягу года. Жанчыны ведаюць, праз які час свечка вернецца да іх і зноў стане надзейным абярогам для дома, сям'і і гаспадарчы.

Абрад праводзіцца ўвечары 16 снежня. Жанчыны, якія ўваходзяць у так званы абрадавы саюз, спачатку збіраюцца ў хаце, дзе цягам апошняга года знаходзілася свечка Варвары. Гаспадыня накрывае развітальны стол. Потым яна разам са свечкай накіроўваецца ў дом, дзе свечка будзе знаходзіцца ў наступным годзе. Новая гаспадыня сустракае гасцей, абрадавую свечку ўсталёўваюць на пакрыты белым абрусам стол пасярод хаты. Па сваёй форме свечка нагадвае чалавека з выцягнутымі рукамі. Яе "тулава" прыкладна 40 сантыметраў у вышыню і 25 — у таўшчыню.

У час здзяйснення абраду жанчыны чытаюць малітву. Свечку спачатку аднаўляюць, замяняючы пашкоджаныя ўчасткі. Потым яе "апранаюць", упрыгожваючы лентамі, папяровымі кветкамі, і павязваюць белы фартух з тканіны. Менавіта ў такім выглядзе свечка заставаецца ў хаце на працягу года. Побач з Варвараўскай свечкай заўжды павінна знаходзіцца ікона Святой пакутніцы Варвары.

Усяго ў дзяржаўны спіс гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі на сённяшні дзень уключана 59 аб'ектаў нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Беларуская фота-мастачка заваёўвае Манака

Фотамастачка Алена Адамчык прэзентуе ў Монтэ-Карла (Манака) сваю новую кнігу "Women of Monaco" ("Жанчыны Манака").

На прэзентацыю фотаальбома збярэцца сапраўдны бамонд, бо сярод гераінь — выключна прыгажуні з "вышэйшага свету". Сярод іх і Шырлі Бэсі — сусветна вядомая выканаўца песень да кінафільмаў пра Джэймса Бонда.

Над праектам "Women of Monaco" Алена працавала каля года. Ёй спрыяла графіня Сандрына Гарбаньяці.

ПЕРСОНА

Януш Леон Вишневский проведет в Минске автограф-сессию

Януш Вишневский — один из самых популярных писателей современной Польши. Был моряком рыболовного флота, затем окончил университет, получил степень доктора информатики и доктора химических наук. Живет во Франкфурте-на-Майне, занимается молекулярной биологией. Сам Вишневский считает себя прежде всего ученым, а не писателем.

"Когда я работал над научными статьями, то понял, что пишу о том, что знаю, а не о том, что чувствую", — говорит писатель. И в 44 года, втайне от окружающих, он стал сочинять художественные тексты. Как-то раз, выпив слишком много красного вина, он отправил фрагмент рукописи редактору литературного журнала. Текст так понравился, что автору предложили выпустить книгу. Однако Вишневский долго отказывался публиковать роман. Наконец его уговорили. "Одиночество в Сети" вышло в свет и тотчас попало в списки бестселлеров и остается в них до сих пор.

В 2006 году роман "Одиночество в Сети" был экранизирован, и фильм обогнал в польском прокате все голливудские новинки, а также был включен в программу Московского международного кинофестиваля в 2007 года.

В феврале 2009 года театр-фестиваль "Балтийский дом" (Санкт-Петербург) впервые поставил "Одиночество в Сети" на сцене. В мае 2009 года Януш Леон Вишневский сыграл роль в этой постановке.

В Минске писатель решит ряд первых вопросов, касающихся нового кинопроекта, который объединит Беларусь, Польшу, Украину и Россию. Правда, по какой концепции будет происходить объединение, Януш пока не сообщает.

— Мне никогда раньше не приходилось бывать в Минске. Я знаю, что читателей моих книг в Беларуси невероятно много. Я получаю сотни писем на e-mail, и на сайте vkontakte.ru у меня в друзьях большое количество читателей Беларуси. Неоднократно меня приглашали посетить Минск, но все не хватало времени, — поделился с PR-отделом сети магазинов "Мистерия звука" Януш Леон. — Сейчас у меня появилась возможность, и в Минск я лечу с восторгом. Не только из-за того, что я увижу моих читателей, но и из-за нового проекта, объединившего Беларусь, Польшу, Украину и Россию. Это кинопроект: фильм, который расскажет о любви русской девушки и польского мужчины. Меня пригласили поучаствовать в работе над сценарием. Это все, что я знаю, первые детали проекта будут обсуждаться в Минске.

Как сообщает портал tut.by, автограф-сессия с писателем пройдет в магазине "Мистерия звука" по адресу ул.Сурганова, 50 (ТЦ "Рига") в воскресенье, 8 августа, в 18.30. Вход свободный.

ШКОЛА

Навошта камп'ютэр на фізкультуры?

На ўроках фізкультуры ў школах будуць выкарыстоўваць электронныя падручнікі, паведаміў міністр адукацыі Беларусі Аляксандр Радзькоў.

Міністр выказваўся супраць выдання падручніка на папяровым носьбіце. "Ёсць асцярога, што настаўнікі фізкультуры прымуць дзяцей канспектаваць падручнік, калі на вуліцы дзённае надвор'е і няма магчымасці выйсці на стадыён", — заўважыў Радзькоў. Разам з тым, паводле яго слоў, педагогі гаворацца пра неабходнасць падручніка, які дае тэарэтычныя веды і неабходныя для падрыхтоўкі да экзамена па фізічнай культуры.

На думку Радзькова, ёсць сэнс прыйсці да кампраміснага варыянта — электроннага падручніка, які дазваляе наглядна прадэманстраваць навучэнцам не толькі тэорыю, але і тэхніку, правілы якога-небудзь віду спорту. Так, у Мінадукацыі быў прадстаўлены электронны дапаможнік па баскетболе, распрацаваны ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы.

Нагадаем, экзамен па фізічнай культуры (па выбары) быў уведзены ў беларускіх школах з 2006 года. Паводле звестак Міністэрства адукацыі, у гэтым годзе экзамен па фізкультуры здалі 4579 навучэнцаў, у мінулым — 4263.

Таццяна ДАРАШЧОНАК,
БелаПАН.

Толькі чвэрць школьнікаў здаровыя

Захворванні органаў зроку займаюць першае месца па распаўсюджанні ў вучнёўскай моладзі.

Пра гэта на сумеснай калегіі Міністэрства адукацыі, Міністэрства аховы здароўя і Міністэрства спорту і турызму паведаміў начальнік упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя **Іван Рыжко**.

Паводле яго слоў, калі ў першых класах ад міліі пакутуюць прыкладна 7% школьнікаў, то ближэй да выпускных класаў іх працэнт узрастае да 20. На другім месцы па ступені распаўсюджання знаходзяцца розныя парушэнні паставы, на трэцім — псіхічныя захворванні.

У цэлым, паводле слоў Рыжко, згодна з вынікамі дыспансерызацыі ў Беларусі прыкладна 26% дзяцей маюць І групу здароўя, гэта значыць здаровыя, прыкладна 58% — II групу (пераважна нейкія захворванні або часта і працягла хварэюць), прыкладна 14% — III групу (з хранічнымі захворваннямі) і прыкладна 2% — інваліды.

Спецыяліст паведаміў, што 45 дзяцей знаходзяцца на ўліку ў наркалагічнай службе з дыягназам "алкагалізм" і восем — "наркаманія". Кажучы аб праблеме падлеткавай цяжарнасці, Рыжко зазначаў, што ў Беларусі такіх выпадкаў у 2,5 раза больш, чым у краінах Заходняй Еўропы, дзе, паводле статыстыкі СААЗ, фіксуецца 5—20 выпадкаў цяжарнасці на тысячу дзяўчат 15—19 гадоў. Прыблізна 70% падлеткавай цяжарнасці ў Беларусі заканчваюцца родамі.

ДАЛЁКАЕ—БЛІЗКАЕ

Гісторыя галоўнага праспекта сталіцы — у фокусе Леаніда Маракова

Даследчык, энцыклапедыст, член Саюза беларускіх пісьменнікаў і Саюза журналістаў, сябра ТБМ Леанід Маракоў зрабіў свой значны ўнёсак у вывучэнне малавядомых старонак гісторыі беларускай сталіцы.

Кожная кніга Леаніда Маракова ўражвае глыбінёй пранікнення ў гістарычны матэрыял. І вось новая сенсацыя: пісьменнік за мінулы год паставіў сабе за мэту даведацца, хто жыў у двух сотнях дамоў на вуліцы Савецкай (сучасным праспекце Незалежнасці) з 1919-га па 1939 год, хто з гэтых людзей быў рэпрэсаваны, якія ўстановы там знаходзіліся. На стале ў Леаніда Маракова — падрабязная мапа, на якой вуліца разбіта на кварталы, вызначаны і пранумераваны кожны дом.

Літаратар з настойлівасцю і ўпартасцю ў дазіночку аднаўцяўляе задачу, якая па захопу адпавядае працы цэлага навуковага калектыву.

— Не так даўно вы завяршылі працу над томам даследавання пра рэпрэсаваных медыкаў. Як вам прыйшла думка паглыбіцца ў такі да канца не даследаваны матэрыял, як гісторыя цэнтра Мінска?

— Працуючы над сотнямі біяграфій рэпрэсаваных, я не аднойчы натыкаўся на назву вуліцы Савецкая, — заўважыў Леанід Маракоў. — Да 1922—1923 гадоў яна насіла назву Захар'яўская, ад імя першага губернатара Мінска Захарыя Карнеева. У грозныя 1930-я гады на вуліцы Савецкай не было дома, які б не наведалі нязваныя госці ў сінім галіфэ з чырвонымі кантамі і кабурой з наганам.

Я садзіўся за камп'ютэр, з хваляваннем і горыччу думаў: няўжо ўсе веды знікнуць разам са мной? Няўжо чарговая старонка гісторыі роднага Мінска знікне ў моры абыякавасці? І тады я вырашыў, скамандаваў сабе: ты абавязаны распавесці пра пераслед таталітарным рэжымам жыхароў галоўнай вуліцы сталіцы Беларусі. Паставіў сабе задачу высветліць, установы, у якіх яны вучыліся і працавалі, кінатэатры, якія яны наведвалі, крамы, дзе набывалі ежу...

Савецкія часы былі няпростыя. Дзнём людзі спачувалі героям кінастужак у "Спартаку", "Інтэрнацыянале", "Чырвонай Зорцы" альбо "Навінах дня". А ночку пачыналася іншае жыццё. Жонка ўкладвала дзяцей у ложкі, а часцей — на посцілкі на падлозе, і перад тым, як легчы самой, правяралa, ці не забылася пакласці мужу ў катомку на выпадак арышту хлеб і бялізну. І так кожную ноч.

— Якія крыніцы дапамаглі вам дакапацца да ісціны?

— У працэсе збору інфармацыі я тройны кідаў працу над кнігай. Ахопліваў апачвай. Выявіць, хто жыў і працаваў у амаль 200 дамах (на самай справе 500—600, бо да кожнага дома прыкладаўся кавалак зямлі, на якой сталі нелькі будынкаў) на працягу трыццаці гадоў, вылічыць нумарацыю, якая не аднойчы змянялася, здавалася задачай, якую немагчыма выканаць. Дапамагалі звесткі з архіваў, дакументы, а менавіта — справы аб падатках, якія плацілі жыхары дамоў. У іх захавалася дакладная нумарацыя дамоў, якая пазней была парушана.

Гэта кніга — своеасаблівы даведнік, у якім, здавалася б, прыводзяцца толькі сухія факты: дакументы, фотаздымкі, планы. Але разнастайнасць фактаў і стварае сапраўдную гісторыю. Гісторыю вуліцы Савецкай — сучаснага праспекта Незалежнасці — галоўнай артэрыі Мінска. Мне хацелася зацікавіць чытача маленькімі легендамі пра гарадское жыццё пачатку XX стагоддзя, увайсці ў кожны дом, пачуць галасы жыхароў, запісаць гісторыі іх лёсаў.

Эла ДЗВІНСКАЯ.

ЗДАРЭННІ

Матывы забойства пакуль невядомыя

У Чарнігаве затрыманы 30-гадовы ўраджэнец Віцебскага раёна, якога падазраюць у забойстве вартаўніка дзіцячага аздараўленчага лагера "Зорка", якое адбылося ў студзені 2008 года.

Пра гэта БелаПАН паведамілі ў Генеральнай пракуратуры.

Лагер, што ў Віцебскім раёне, належыць ААТ "Будтрэст № 9". Труп жыхара абласнога цэнтра 1972 года нараджэння з рубленымі ранамі галавы быў знойдзены 16 студзеня 2008 года ў лесе каля вёскі Агародніці. Матывы злачынства ўстанаўліваюцца. Вырашаецца пытанне аб экстрадыцыі затрыманага ў Беларусь.

Трымайце дзяцей далей ад кіпеню

У Веткаўскім раёне зафіксаваны трэці за месяц выпадак, калі дзіця атрымала сур'ёзныя апёкі кіпенем.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама, 31 ліпеня ў Веткаўскім раённым бальніцу з апёкамі паступілі аднагадовы хлопчык, жыхар райцэнтра. Паводле слоў бацькі, ён апёкся варам, які стаяў на газавай пліце. У хлопчыка тэрмічныя апёкі пярэдняй паверхні грудной клеткі і жывата другой і трэцяй ступені. З раённай бальніцы ён пераведзены ў Гомельскую гарадскую бальніцу №1.

Як паведамлялася раней, падобны выпадак адбыўся 4 ліпеня з двухгадовым хлопчыкам з вёскі Янава. Ён упаў у каструлю з кіпенем, знаходзячыся з маці ў гасцях, і атрымаў шматлікія апёкі. З Веткаўскай райбальніцы дзіця таксама пераявлі на лячэнне ў Гомель.

2 ліпеня ў вядро з кіпенем упала чатырохгадовае дзіця з вёскі Залаты Рог. У Веткаўскую бальніцу ён паступіў з апёкамі твару, рук, пярэдняй паверхні грудной клеткі і сцёгнаў другой і трэцяй ступені.

ПЕРСОНА

Інтэлігент,

якому ўсяго 23 гады

На думку выбітнога расійскага рэжысёра Андрэя Канчалоўскага асноўнае адрозненне інтэлігента ад інтэлектуала заключаецца ў тым, што першы заўсёды займае актыўную грамадзянскую пазіцыю, чым не заўсёды можа пахваліцца другі.

Мой сённяшні суразмоўца — Глеб Лабадзенка, яскравы прадстаўнік сучаснай беларускай інтэлігенцыі. Яму толькі 23, але ён ужо выдаў зборнік паэзіі "Pager-вершы", мае перамогі ў шматлікіх конкурсах, аўтар шэрагу публікацый, прысвечаных праблемам гістарычнай спадчыны. Шмат ездзіць па Беларусі, прапагандуе беларускую літаратуру, культуру, гісторыю...

— Глеб, наколькі мне вядома, у тваім творчым станаўленні вялікую ролю адыграў класік беларускай літаратуры Рыгор Барадулін...

— Мне было ўсяго 13 год, я тады вучыўся ў сёмым класе. Наша цудоўная выкладчыца беларускай мовы і літаратуры Алена Шпакоўская неяк абмовілася, што яна калісьці вучылася на адным курсе з Рыгорам Барадуліным. Для мяне гэта было сапраўдным шокам, бо, як большасць беларускіх школьнікаў, я лічыў, што ўсе нашы паэты і літаратары даўно ўжо ў лепшым свеце. А тут чалавек, вершы якога мы вывучаем, жывы і знаходзіцца ў адным са мной горадзе! І мне вельмі захацелася з ім пазнаёміцца. Я даведаўся яго нумар тэлефона, звязаўся і сказаў: "Рыгор Іванавіч, я — школьнік, вучу вашы вершы і вельмі хачу вас пабачыць". Дарэчы, паэзіяй я пачаў займацца дзякуючы праверцы з РАНА. Сабрала нас адночы класны кіраўнік і кажа: "Хутка мы правядзём адкрыты ўрок, на якім будзе прысутнічаць камісія. Яна будзе глядзець, які ў вас узровень падрыхтоўкі..." І я да гэтага адкрытага ўрока напісаў верш на беларускай мове. Патрыятычны — пра краіну, пра Радзіму. Ен спадабаўся камісіі. І не пахвала мяне вельмі ахрыліла. Вершы пайшлі неяк самі сабой. Калі ж я паказаў сваю творчасць Рыгору Іванавічу, ён сказаў, што мне трэба друкавацца... І падараваў сваю кнігу з подпісам "Таленавітаму паэту Глебу Лабадзенку — на поспех! Рыгор Барадулін". Ведаеце, ён умее раздаваць авансы, якія потым вельмі дапамагаюць людзям у жыцці.

— Не цяжка здагадацца, хто з беларускіх паэтаў твой самы любімы...

— Вядома, Рыгор Барадулін. За дзесяць год, што я яго ведаю, ён адыграў значную ролю ў маім жыцці ў плане духоўных, маральных, літаратурных арыенціраў. Я ўдзячны Рыгору Іванавічу і за тую вялікую колькасць яскравай літаратуры, што ён мне дае пачытаць. Я сапраўды лічу, што ён — вяршыня сучаснай беларускай паэзіі. Так валодаць беларускім словам! Я схіляю галаву перад Рыгорам Іванавічам, як перад выбітной асобай і творцам.

— А з замежных?

— У свой час мяне здзівіла, што Іосіф Бродскі, лаўрэат Нобелеўскай прэміі, працаваў дворнікам, бо яго ніхуды не бралі на працу, вершы не друкавалі, лічылі ворагам народа. Але цяжкія ўмовы не пашкодзілі яму стаць адным з самых таленавітых паэтаў XX стагоддзя. Многія яго сучасныя-творцы, неадварот, былі абласканыя ўладай, дзякуючы чаму ў іх было ўсё: ад кватэры, машыны да дачы з домработніцай. Але яны не засталіся ў гісторыі і літаратуры. Заробак — гэта імгненнае, ёсць нешта большае, чым грошы. Калі б Іосіф Бродскі думаў толькі аб матэрыяльным, наўрад ці стварыў бы нешта вартае ў паэзіі.

— Большасць беларускіх класікаў літаратуры выйшла з вёскі, якая сілкавала іх творчасць. Ці ёсць у цябе вясковыя карані?

— Іх значна прасцей знайсці, чым шляхецкія. Мая бабуля родам з вёскі Бабовішчы Слуцкага раёна. Я вельмі шмат часу праводжу разам з ёй і зараз. Не думаю, што хтосьці прыдумаў лепшы сродак для натхнення, чым вёска, прырода.

— Не так даўно ты вярнуўся з паэтычнай вандроўкі па вясковых школах і дамах састарэлых...

— Амаль за два месяцы мы з маладым бардам Яўгенам Валошыным далі каля дваццаці выступаў у Слуцкім, Стародарожскім, Аршанскім, Полацкім, Баранавіцкім раёнах. Асаблівую ўвагу мы надавалі наведванню аддаленых вясковых школ. Калі ты прыязджаеш туды, а табе кажуць, што з літаратараў апошнім быў у іх Максім Танк... І ты адразу ўзгадваеш, у якія гады ён жыў... Сумна ад таго, што нашы літаратары забылі добрую звычку сустракацца са сваімі чытачамі ў глыбінцы. У выніку ў большасці вясковых школьнікаў беларуская літаратура атаясамляецца толькі з хрэстаматыйнымі партрэтамі класікаў, якія вісяць у класах. Мы хацелі засведчыць ім, што айчынная паэзія развіваецца і сёння, што стварэнне цудоўныя творы на роднай мове. Такія сустрэчы я лічу важнымі, бо, каб жыла беларуская вёска, моладзь павінна бачыць перад сабою станоўчыя прыклады развіцця сваіх аднагодкаў, а не тое, як сусед-дзядзька Вася п'е за плотам "чарніла". Не можа быць прыкладам кемлівы Пеця, які драпануў у горад і пра вёску нават не ўзгадвае.

Глеб Лабадзенка побач з пані Эльжбетай Радзівіл у Міры.

Фота з асабістага архіва Глеба Лабадзенкі.

— Ты надрукаваў шмат артыкулаў пра нашчадкаў вядомага магнацкага роду Радзівілаў. Нават быў адным з арганізатараў іх прыезду ў Беларусь. Цікава, а як ты з імі пазнаёміўся?

— Рэдакцыя "Комсомольской правды" в Белоруссии", дзе я на той час працаваў і шмат пісаў пра аднаўленне Нясвіжскага замка, дала мне заданне — знайсці нашчадкаў Радзівілаў. Адзін мясцовы краязнавец дапамог мне адправедным спісам нумароў тэлефонаў у Польшчы, Канадзе, Вялікабрытаніі. Зразумела, я выбраў самы ближэйшы да нашай краіны кантакт — польскі. У выніку зрабіў кароценькае інтэрв'ю з Мацеем Радзівілам, які працуе кіраўніком аднаго з падраздзяленняў польскай чыгункі. Менавіта ён мне параіў пагутарыць з самай старэйшай прадстаўніцай роду — 92-гадовай Эльжбетай Радзівіл. Яна адметна тым, што з'яўляецца дачкой апошняга ўладара Нясвіжскага замка і нават правяла ў ім сваё дзяцінства. Перш чым сустрэцца з ёю, я правёў чатыры месяцы ў перамовах, бо ў Радзівілаў ўсё робіцца павольна-княжацку і цяпер. Няма такога, што я сёння патэлефанаваў, а заўтра сустрэўся. Этыкет і манеры для іх не пустыя гук, гэта я адчуў ужо з ганка кватэры пані Эльжбеты ў Варшаве. Як чалавек з нашых шырот, я адразу пачаў здымаць боты, каб не нанесці бруду. Яна спытала: "А чаго гэта пан скідае боты?..." І папрасіла абутак. Стасункі з Эльжбетай Радзівіл сталі для мяне неверагоднай школай этыкету і арыстакратычных манер. Калі я ўбачыў яе фотаальбомы з унікальнымі здымкамі Радзівілаў, адразу загарэўся іх апрацаваць. Бо ў Нацыянальным гістарычным архіве, дзе знаходзіцца самая буйная калекцыя іх фотаздымкаў, многія і дагэтуль не расшыфраваны. Напрыклад, часта сустракаюцца такія подпісы — "прадстаўнік роду Радзівілаў", альбо "група невядомых людзей". За два гады пры дапамозе пані Эльжбеты мне ўдалося падпісаць 535 архіўных фотаздымкаў. Асабліва ўразіў вялікі фотаздымак 1911 года, на якім выяўлены 90 гасцей на вяселлі Тэрэзы Радзівіл, роднай цёткі пані Эльжбеты. Яна дапамагла мне расшыфраваць 86 (!) імён: Радзівілы, Сапегі, Патоцкія, Чартарыйскія, Любамірскія, Вайніловічы, Завішы... Гэта тыя людзі, у чыіх руках была тады наша Бацькаўшчына. Калі скласці іх маёнткі і ўладанні — атрымаем справдешную тэрыторыю Беларусі.

Пані Эльжбета была настолькі расчулена тым прыёмам, які ёй тут аказалі, што прыехала хутка на Беларусь у адпачынак. Дарэчы, яна пазбавіцца, што абавязкова адзначыць свой стогадовы юбілей у Нясвіжскім замку.

— А што думаюць Радзівілы аб шматлікіх легендах, звязаных са знакамітымі прадстаўнікамі іх роду?

— Усе гэтыя байкі пра Чорную панну Нясвіж і закапаныя скарбы яны страшна не любяць, бо настолькі дасканальна ведаюць генеалогію свайго роду, якая была насычана значнымі гістарычнымі падзеямі, што ім дастаткова расказваць праўду, а не выдумваць казкі. Чорная панна Нясвіжа для іх зусім не Барбара Радзівіл, а Кацярына Радзівіл з Сангушкаў. Гэтан маладая дзяўчына вельмі задаваў памарца. Дык вось, яе прывід Радзівілы лічаць сваім талісманам, які з'яўляецца, каб засцерагчы прадстаўнікоў гэтага роду ад надыходзячай пагрозы. А ці ведаеце вы, што знакаміты барон Мюнхгаўзен "сцягнуў" свае байкі ў не менш знакамітага Пане Каханку — Караля Станіслава Радзівіла? Пане Каханку вельмі любіў распавядаць байкі, кшталту, як ён за валасы выцягнуў сябе з балота або, як каня папалам рассякаў і потым зноўку склейваў. Аб гэтым захаваліся шматлікія гістарычныя сведчанні. Што датычыцца барона Мюнхгаўзена, то гэта — рэальная асоба. Ен служыў у Гародне і жыў у адзін час з Каралем Станіславам Радзівілам. У Глыбокім і дагэтуль знаходзіцца магіла яго сваякоў Фердынанда і Вільгельміны фон Мюнхгаўзен...

Арына САНДОВІЧ.

СВЕТСКАЯ ХРОНИКА

Вадим Галыгин женился

Знаменитый белорусский комик и актер Вадим Галыгин на этих выходных сыграл свадьбу. Вадим и его избранница экс-солистка группы "Топлесс" Ольга Вайнилович сочетались браком в самом обычном минском загсе.

О том, что свадьба пройдет в родном для Вадима Минске, бывший резидент "Камеди Клаб" говорил уже давно. Его невеста Ольга Вайнилович тоже не делала секрета из своих планов и с удовольствием рассказывала в интервью о будущей свадьбе. При этом попасть на саму церемонию не смог ни один журналист, удалось понаблюдать за парой и их гостями только со стороны. Представители СМИ разглядели в толпе приглашенных даже знаменитого **Павла Волю**.

Невеста и жених на своем бракосочетании выглядели вполне традиционно, хотя многие ожидали от Мистера Подключателя сюрпризов. Судя по всему, приколы Галыгин предпочел оставить на вечеринку в честь свадьбы, а сам облачился в темный классический костюм. Его супруга была в элегантном коротком свадебном платье цвета Шампань. Бывшая вокалистка группы "Топлесс" смело шагнула в светлое семейное будущее в белых туфлях на огромном каблуке.

Свадебная вечеринка проходила в одном из самых дорогих минских заведений Sporting Club. Это место славится своей открытой террасой и изысканным интерьером. Веселить гостей заводными композициями должны были бывший участник группы "Руки вверх!" Сергей Жуков и группа "Леприконсы".

Свадьба Галыгина и Вайнилович по звездным московским меркам прошла довольно скромно, но при этом в сдержанном европейском стиле.

Мария МАЛЕВИЧ.

АНОНС

В танце со смертью длиною в жизнь

Это название книги Валерия Ивановича Мурохa. Так, так, того самого, о необыкновенной мальчишеской судьбе которого пару лет назад рассказывала "Народная Воля".

В книге увлекательно описывается необычная жизнь советского разведчика, выросшего в Украине и внедренного в 1937 году контрразведкой в промышленные круги нацистской Германии.

Судьба, которая уберегла его, мальчишку, в страшные дни голода в Украине, когда вымерла вся его семья, вновь и вновь бросала его в объятия смерти. Однако эта же судьба все-таки его и хранила. Он выжил, пройдя через фашистский режим в Германии, через чистилище СМЕРШа, через застенки Лубянки, через Колыму и знакомство с Берией, через многое другое.

В книге излагаются события, связанные с Великой Отечественной войной, раскрываются подробности гибели самого большого круизного парохода Германии "Вильгельм Густлофф", потопленного советской подводной лодкой под командованием Маринеско. В результате успешно проведенной "атаки века" погибло около 10 тысяч находящихся на борту пассажиров, бегущих из Восточной Пруссии в связи с наступлением Красной Армии.

Приводятся подробности гибели города Кенигсберга, города-памятника, имеющего глубокие исторические корни, насчитывающего 700 лет своего существования; а также организованного Сталиным и Гитлером раздела польского государства, Катынской трагедии, расстрела под Смоленском сталинскими палачами 22 тысяч пленных польских офицеров.

Раскрываются подробности работы советской внешней разведки и ее большой вклад в создание атомного оружия, приводятся достоверные данные, связанные с секретными разработками атомной бомбы гитлеровской Германией и ее успешным испытанием впервые в мире в самом конце войны — в начале марта 1945 года.

Встреча советского разведчика с могущественным и злым гением Л.П.Берией была поворотным моментом в его дальнейшей судьбе. После этой встречи он становится центральной фигурой проведенной советской разведкой уникальной операции на территории Западной Германии и Швейцарии, направленной на получение крупного денежного вклада, хранящегося в швейцарском банке. В книге приводятся исторические данные, связанные с организацией самой надежной в мире швейцарской банковской системы, и раскрываются тайны хранения вкладов на суперсекретных номерных банковских счетах.

Излагаются драматические события из жизни разведчика и обстоятельства, приведшие его в сталинские исправительные лагеря.

Выиграв поединок со смертью, он направляется в город Сталино без права выезда из этого города в течение 10 лет.

Книга посвящена светлой памяти Якова Андреевича Ищука, преподавателя кафедры иностранных языков Сталинского медицинского института им.А.М.Горького, с которым в 1960-е годы встретился и подружился автор книги — доктор медицинских наук, профессор В.И.Мурох в те годы — студент Сталинского медицинского института.

Рассказанная Яковом Андреевичем Ищуком история его жизни легла в основу этой интересной книги.

Антон КОРЗУН.

ОТДЫХ-2010

«Экспедиция» в Плещеницы

Под Минском прошел II Международный слет любителей активного образа жизни. На поверку оказалось, что встреча, устроенная компанией "Экспедиция", оказалась не совсем активной.

На слет любителей активного отдыха на туристической базе недалеко от города Плещеницы собралось не так много людей, как рассчитывали организаторы. Идея подобного мероприятия принадлежала руководству торговой марки "Экспедиция" и была рассчитана как рекламная акция. Планировалось, что каждый желающий сможет на три дня посвятить себя любому экстремальному занятию. Для любителей классического отдыха на природе были запланированы футбол и волейбол, более отважных ждали полоса препятствий и "грязевая трасса", ну а для самых экстремальных гостей были устроены поездки на аквабайках и даже полеты на воздушном шаре.

Возможно, из-за жары слет получился менее активным, чем хотели организаторы. Большинство гостей предпочитало плескаться в искусственном озере или играть в умеренно подвижные игры. Правда, к вечеру активность увеличивалась — жара спадала, и перед ужином многие начинали интересоваться более экстремальным отдыхом. К слову, питание и проживание на слете "Экспедиция" были организованы по высшему разряду. Жили гости в комфортабельных чумах и палатках, а питание организовывали устроители. Еще одним гастрономическим плюсом был бесплатный бар, где каждый мог выбрать себе напиток по вкусу. Правда, периодически появляющееся в холодильниках пиво на время снижало активность отдыхающих.

Одним из самых зрелищных развлечений был Кубок Федерации водно-моторного спорта Беларуси по аквабайку. Спортсмены из 7 стран показывали свое умение, ну а гости наслаждались не только зрелищем, но и брызгами от стремительно проносящихся по воде аквабайков.

Для людей с детьми, которых, к слову, было немного, была создана прекрасная возможность отдохнуть от своих чад. Специальные развлечения для детей отвлекали малышей и давали родителям шанс развлечься, не опасаясь за здоровье своих отпрысков.

Всего планировалось принять около 400 гостей, но хорошо, если под Плещеницами собралась хотя бы половина запланированных любителей активного отдыха. Самой главной причиной небольшого успеха слета стали довольно дорогие билеты — 450 тысяч белорусских рублей за три дня. Насыщенная программа, красивые места, обустроенный быт — все это было на II Международном слете любителей активного образа жизни. Не было лишь активности отдыхающих...

Мария МАЛЕВИЧ.

ЧУЛІ?

У «Мастацкай літаратуры» рыхтуецца 25-томнік Караткевіча

Падрыхтоўкай збору твораў займаецца вядомы літаратуразнаўца Анатоль Верабей. На 2011 год запланаваны выхад двух першых тамоў.

Пра гэта расповеў "Ўрарадыё" галоўны рэдактар выдавецтва **Віктар Шніп**.

Нагадаем, што на пачатку 90-х выйшаў збор твораў у 9 кнігах. Новае выданне будзе значна адрозніваца ад папярэдняга.

"Разумеюце, там было 9 тамоў, а тут 25 — значыць, у іх усё будзе, — гаворыць Шніп. — *Больш каменгароў будзе, бо гэта больш навуковае выданне. Прайшоў час — шмат чаго з'явілася новага дзякуючы даследчыкам. З'явіліся творы, якія не друкаваліся, і здымкі..."*

Выхад апошняга тома запланаваны на 2020 год, калі будзе адзначацца 90-годдзе Караткевіча.

Магия чисел группы Litesound

Белорусский коллектив Litesound занял на конкурсе молодых исполнителей "Новая волна-2010" в Юрмале шестое место.

По признанию участников группы Litesound, они довольны своим выступлением. Ребята почти уверены, что шестое место было для них почти предопределено. Почти мистически они встречали цифру шесть на протяжении всего конкурса. На конкурсе Litesound дважды выступали под шестым порядковым номером с начала и один раз — с конца. Хотя до последнего участники коллектива сомневались, что смогут добраться до этой довольно высокой позиции. Третий конкурсный день обычно приносит много сюрпризов и соперники в этом году были достаточно сильными.

Коллектив набрал 278 баллов, уступив армянке **Соне Шахгельдян** (288 баллов), украинке **Татьяне Широко** (287), эстонцу **Уку Сувисти** (285), артисту из Казахстана **Кайрату Тунтекову** (281) и израильтянке **Хиле Бен Давид** (280). Всего в конкурсе принимало участие 16 молодых исполнителей. Самой невезучей оказалась финка **Стэйси** — она заняла последнее место.

При зрительских симпатий от компании "Смоленские бриллианты" завоевал вокалист из России **Егор Сесарев**.

Кроме этого приза было еще несколько номинаций. Приз от Юрмальской думы получили певица из Израиля Хила Бен Давид и латвийская группа PeR. Для самой этажной группы нынешнего конкурса

ЗАКУЛИСЬЕ

Ненавистные команды

Американский спортивный журнал Sports Illustrated составил рейтинг "самых ненавистных" команд в истории спорта.

Всего участниками рейтинга стали 25 команд разных лет. 14-е место в рейтинге заняла сборная СССР по баскетболу, победившая на Олимпийских играх 1972 года в Мюнхене.

Как отмечает издание, до финала Игр-1972 сборная США по баскетболу ни разу не проигрывала на Олимпиадах. Sports Illustrated пишет, что американские фанаты "ненавидели все, что касалось СССР: их политику, их красную форму, их передачи с отскоком, стиль игры и их бледные, угрюмые лица". Издание напоминает, что победа сборной СССР получилась спорной из-за неоднозначной концовки матча.

Единственной футбольной командой, попавшей в рейтинг, стал английский "Манчестер Юнайтед" сезона-1998/99, обыгравший в финале Лиги чемпионов мюнхенскую "Баварию" благодаря двум голам, забитым в компенсированное время. "МЮ" занял в рейтинге 10-е место.

Из хоккейных команд выше всего оказалась "Филадельфия Флайерс" сезона-1974/75. Большинство команд стали участниками рейтинга из-за грубой игры.

Увековечили при жизни

Участок одного из проспектов в Саламанке — родном городе главного тренера сборной Испании по футболу Висенте дель Боске — будет переименован в честь этого наставника. Об этом пишет испанское издание El Mundo.

С 1 сентября 2010 года часть проспекта Саламанки будет называться проспектом Висенте дель Боске.

Переименовать один из крупнейших проспектов города решил муниципальный совет, который таким образом отметил заслуги тренера, приведшего сборную Испании к победе на чемпионате мира 2010 года в ЮАР.

Кроме того, 11 сентября дель Боске будет награжден званием Почетного гражданина Саламанки. Также именем тренера будет назван спортивный центр в этом городе.

59-летний дель Боске возглавляет сборную Испании с 2008 года. Тренер вывел национальную команду на чемпионат мира 2010 года, а затем привел ее к победе на этом турнире.

Марадона злится

Бывший главный тренер сборной Аргентины Диего Марадона обвинил руководителей Ассоциации футбола страны (AFA) во лжи и предательстве.

На специальной пресс-конференции Марадона заявил, что его обманули и предали президент ассоциации Хулио Грондона и генеральный менеджер сборной Карлос Билардо, сообщает CNN.

По словам Марадоны, сразу после поражения аргентинцев от Германии (0:4) в матче 1/4 финала чемпионата мира Грондона "в присутствии свидетелей и игроков" сказал, что доволен работой тренера и хочет, чтобы тот остался на своем посту. Однако когда команда вернулась на родину, президент AFA потребовал, чтобы семь членов штаба Марадоны ушли из сборной.

Тренер заявил, что не мог согласиться с этим требованием и был вынужден уйти из национальной команды.

Говоря о действиях руководства ассоциации, Марадона сказал, что он живет по другим законам чести и морали.

На ковер, товарищи!

Игроков и тренеров сборной КНДР по футболу вызвали на встречу с членами правительства страны в связи с неудачным выступлением команды на чемпионате мира в ЮАР.

На встрече члены сборной получили выговор от руководства, а затем игроков заставили сделать внушение главному тренеру Ким Чон Хону, сообщает Associated Press со ссылкой на радиостанцию Radio Free Asia.

О других подробностях встречи не сообщается, и в официальных СМИ КНДР никакой информации о ней не было. Радиостанция Radio Free Asia рассказала о встрече со ссылкой на неназванный источник в КНДР, а также на китайского бизнесмена, который "находится в курсе событий", происходящих в этой стране.

На чемпионате мира 2010 года сборная КНДР потерпела три поражения в трех матчах и заняла последнее место в группе G. Северокорейская команда уступила Бразилии (1:2), Португалии (0:7) и Кот-д'Ивуару (0:3).

Шаг вперед или шаг назад?

Итальянская вещательная корпорация RAI отказалась показывать повторы спорных эпизодов футбольных матчей.

Президент компании Паоло Гаримберти заявил, что это решение принято с целью сосредоточить внимание зрителей на самой игре. По словам Гаримберти, теперь болельщики будут смотреть футбол более вдумчиво. Об этом сообщает агентство Reuters.

Сообщается, что повторы инцидентов, в которых судьями были приняты неоднозначные решения, будут заменены углубленным анализом тактики команд. При этом повторы голов и эпизодов, которые привели к удалению игроков, RAI по-прежнему будет показывать.

Подготовил Александр НИКАНОРОВ.

НОВЫЯ ІМЁНЫ

Алена КРЫВАШЭЕНКА:

«Ланцужок з крыжыкам я ніколі не здымаю...»

На нядаўнім маладзёжным чэмпіянаце свету па акадэмічным веславанні "золата" сусветнага першынства сярод лёгкавагавікоў-адзіночак заваявала беларуска Алена КРЫВАШЭЕНКА. Хто ведае: можа, гэта будучая алімпійская чэмпіёнка? Другая Кацярына Карстэн?

Алена расказала "Народнай Волі" пра свае мары і захапленні.

— Ці верылі вы, што станеце чэмпіёнкай свету?

— Шчыра кажучы, не. Ведала, што абавязкова буду выступаць у фінале, але не спадзявалася нават на прызавое месца.

— Што дапамагло заваяваць "золата"?

— Настрой, напэўна. І трэнер.

— Як віншавалі пасля перамогі?

— Проста падыходзілі і казалі словы падтрымкі.

— Падарункаў было шмат?

— Мама падарыла кветкі. І суседзі ля пад'езда шарыкі павесілі, плакат з надпісам "Віншуем чэмпіёнку!".

— Самы памятны падарунак?

— Не тыя пакуль перамогі. Гэта ж маладзёжны чэмпіянат свету, а не дарослы.

— А чаму ў свой час выбралі веславанне?

— Гэта не я выбрала, а мяне выбралі ў секцыю. Спачатку гэта было на ўзроўні нейкага захаплення, каб час пабавіць, а пасля прызвычаілася.

— Другімі відамі спорту не займаліся?

— Месяц хадзіла на таэквандо. Але ў мяне рост 1 м 80 см, ногі доўгія, нязручна было высока іх падымаць. Адным словам, зразумела, што гэта не маё.

— У крыжыкі вераце?

— Мне мама ланцужок з крыжыкам падарыла, і ён мне заўсёды дапамагае. Я яго ніколі не здымаю.

— Трэнер кажа, што вы самая лёгкая спартсменка — усяго 69 кіраграмаў. Не кормяць?

— Нармальна кормяць, але, мабыць, такая канстытуцыя.

— Нейкая дыета ў веслярою ёсць?

— Ёсць, калі трэба мець вызначаную вагу ў пэўны момант — на спаборніцтвах, напрыклад. Тады трэба, каб вага стаяла на месцы — ні ўніз, ні ўверх. А так стараюся не есці шмат на выхадных. Бо ў нас атрымліваецца, што гэта не трэнаваючныя дні і можаш "забіць" страўнік. Хоць я ем і на выхадных. Толькі ўжываю паменш тлустага і макароны.

— Любімая страва?

— Шакаладкі, я без іх жыць не магу. Пастаянна ў сумачцы нашу і, натуральна, за дзень хоць адну ды з'ядаю.

— А самі гатаваць умееце?

— Натуральна. Яешню. Катлеты магу пасмажыць.

— У вольны час?..

— З сябрамі гуляю. Але зараз усе параз'язджаліся хто куды, таму сяджу дома адна. І на трэніроўкі хаджу.

— Што ў бліжэйшых планах?

— Чэмпіянат Беларусі будзе ў жніўні. Думаю перамагчы і там.

— Мара?

— Дзійнае пытанне. Хто ж не марыць стаць алімпійскім чэмпіёнам?

Алесь СІВЫ.

КАМЕНТАРЫЙ ПА СПРАВЕ

Анатоль КВЯТКОЎСКІ, адзін з трэнераў Алены Крывашэенка:

— Зараз у нас развіваюцца гонкі ў лёгкай вазе, а Алена ў нас худзенькая дзяўчынка — усяго 69 кіраграмаў. Гэта маленькая вага для веслярак, бо стандарт, як правіла, 80—82 кіраграмы. Мы яе рыхтавалі і, напэўна, будзем рыхтаваць да кваліфікацыі на Алімпійскія гульні. Там адзіночак няма, дапускаецца толькі двойка парная, таму зараз шукаем ёй напарніцу. Калі знойдзем такую ж, як Алена, то перспектывы добрыя. А ўвогуле, цудоўная дзяўчынка. Уважлівая, слухаецца і робіць тое, што ёй трэнеры кажуць. Менэвітэ ў такіх спартсменаў нешта ў выніку і атрымліваецца. А калі спартсменка нешта выйграе і пачынае "пальцы загінаць": я сама ўсё ведаю, я ўжо гэта праходзіла... Нічога з яе не будзе.

— Анатоль Іванавіч, у вас вялікі вопыт работы, у свой час вы прывялі да алімпійскай перамогі Кацярыну Карстэн, якая тады ішла была Хадзтоаіч... Калі з дзяўчатамі было цяжэй працаваць — раней ці цяпер?

— Думаю, што цяпер. У тым плане, што зараз спартсменкі больш лёгкадумныя. Калі што не так, то адразу ж: мне гэта не трэба, у мяне ёсць іншыя заняткі. А раней людзі імкнуліся атрымаць як мага больш ведаў. Тая ж Лена зараз, калі хоча нечага дасягнуць, то працуе, а іншую трэба з-пад палкі гнаць. Вось што крыўдна. Менш таленавітых становіцца. Ды і многія не вельмі здаровыя...

— У сэнсе?

— Прывозім, напрыклад, спартсменак паступаць у інтэрнат. Здаецца, добрыя дзяўчаты, з ростам усё ў парадку. А ўрачы праверацць — зрок дрэнны, праблемы з пазваночнікам і гэтак далей. Раней такога было менш.

— З чым гэта звязана?

— Не ведаю. Кажуць, што і наступствы Чарнобыля да гэтага прывялі, і ўвогуле экалогія. Але нічога — знойдзем і ў такіх умовах таленты.

ПО ПОВОДУ

Что с боксом в «Динамо»?

или Воспоминания и надежды ветеранов

Ветераны общества хорошо помнят, что еще немногим более двух десятков лет тому назад высшими достижениями в нашем боксе являлись золотые медали динамовцев В.Яновского (Олимпийские игры) и Ю.Морбека (чемпионат Европы).

В те годы были динамовцы и чемпионами СССР (А.Юков и А.Акулов). Был и участник знаменитого матча СССР — США В.Соколов. Да и вообще, более 50 процентов сборников нашей страны были динамовцы. Тогда казалось, что и в дальнейшем динамовский бокс будет развиваться по восходящей, но прошедшие годы убеждают, что, к сожалению, пошло по нисходящей.

На сегодняшний день в динамовском боксерском хозяйстве уж очень неблагополучно... У нас пока, будем считать, один кандидат на лондонский ринг — бронзовый призер чемпионата Европы этого года М.Нуруддинов.

А ведь на лондонском олимпийском ринге будут разыграны 44 медали! Задаешься вопросом: что у нас в перспективе, что с резервом? Вот что говорят только некоторые цифры.

20 лет назад в четырех областных советах обществ, культивирующих бокс, занималось около тысячи спортсменов. Сегодня — в пять раз меньше. Улавливаете разницу! Примерно та же картина и с тренерскими кадрами. Скажите, где наши динамовские ведущие тренеры В.Кондратенко и В.Баранов? Вот вам и резерв... А ведь юным боксерам нужны, казалось бы, самые прозаичные вещи — спортивная база, инвентарь, а главное — обоснованное финансирование и тренеры-энтузиасты.

Вот что сказал в недавней беседе со мной динамовский тренер-ветеран, заслуженный тренер Беларуси И.Перец: "Финансирование скудное, участие в соревнованиях от случая к случаю, иногда за свой счет. Тяжело! Бокс у нас затухает..." Как же так?!

Складывается впечатление, что руководство общества особого интереса к боксу не проявляет. Но, поверьте, очень хочется надеяться и верить, что бокс в обществе перестанет быть сиротой, что к нему повернутся лицом. Подождем... Переживем... Боксеры удар держать умеют!

Юрий ЯСИНСКИЙ, ветеран спорта, заслуженный тренер БССР.

ШАХМАТЫ

Задача-лауреат
Ч.Якубовский

Белые: Крa6, Cf3, Ka5, Kh7, пп. c3, c4, e2, e5, f5 (9).
Черные: Крc5, Лh6, пп. a4, c6, e7, f7, h3 (7).
Мат в 3 хода.

Предлагаем вниманию читателей трехходовую задачу мончанина, доцента Белорусского национального технического университета Чеслава Андреевича Якубовского, которая была отмечена призом на конкурсе. Попробуйте найти ее решение. Свои ответы присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная Воля", "Шахматы".**

Решающий поединок

В матче за звание чемпиона мира по шахматам, в котором встретились действующий чемпион Вишванатан Ананд (Индия) и претендент на это звание болгарский гроссмейстер Веселин Топалов, исход соперничества решился на самом финише. В заключительной 12-й партии, при счете 5,5:5. Топалов, игравший белыми фигурами, предпринял попытку решить судьбу матча в свою пользу, не останавливаясь перед риском. Но потерпел неудачу. В итоге поединок завершился победой действующего чемпиона мира со счетом 6,5:5,5, сохранившего свой титул. Вместе с ним победитель получил приз в сумме 1.200.000 евро, проигравший Топалов довольствовался 800.000 евро. Приводим решающую 12-ю партию матча.

В.Топалов — В.Ананд

Ферзевый гамбит

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Кf3 Кf6 4.Кc3 Сe7 5.Сg5 h6 6.Сh4 o-o 7.e3 Ke4 8.Сe7 Фe7 9.Лc1 c6 10.Сe2 Кc3 11.Лc3 dc 12.Сc4 Кd7 13.o-o b6 14.Сd3 c5 15.Сe4 Лb8 16.Фc2 Кf6 17.dc Кe4 18.Фe4 bc. У черных слаба пешка c5, но взамен активизировались ладья b8 и слон. 19.Фc2 Сb7 20.Кd2 (На 20.Л:c5 последовало бы 20.С:f3 21.gf Л:b2 с лучшими шансами у черных) 20...Лfd8 21.f3 Сa6 22.Лf2 Лd7 23.g3 Лbd8 24.Крg2 Сd3 25.Фc1 Сa6 26.Лa3 (Вновь нельзя 26.Л:c5? ввиду 26...Л:d2!) 26...Сb7 27.Кb3 Лc7 28.Кa5 Сa8 29.Кc4 e5 30.e4 f5! Этим контрударом Ананд захватывает инициативу. 31.ef e4 32.fe? (После этого король белых попадает под атаку. Упорнее было играть 32.Ke3 ef+ 33.Крg1, хотя и здесь перевес у черных) 32...Ф:e4+ 33.Крh3 Лd4 34.Ke3 Фe8! Грозит мат в один ход — Фh5x. 35.g4 h5! 36.Крh4 g5+! Подключает к атаке вторую ладью черных. 37.fg Ф:g6 38.Фf1 (Если 38.h3, то 38...hg 39.K:g4 Лh7+ 40.Крg3 Л:h3+! 41.Кр:h3 Фh5+ 42.Кр:g3 Л:g4x) 38...Л:g4+ 39.Крh3 Лe7 Угрожает 40...Л:e3+ 41.Л:e3 Лh4+! и 42...Фg4x. 40.Лf8+ Крg7 41.Кf5+ Крh7 42.Лg3 Л:g3+ 43.hg Фg4+ 44.Крh2 Лe2+ 45.Крg1 Лg2+ 46.Ф:g2 C:g2 47.Кр:g2 Фe2+ 48.Крh3 c4 49.a4 a5 50.Лf6 Крg8 51.Кh6+ Крg7 52.Лb6 Фe4 53.Крh2 Крh7 54.Лd6 Фe5 55.Кf7 Ф:b2+ 56.Крh3 Фg7! Белые сдались. На 57.Лd7 заготовлено 57...Фg4+.

МАЗАІКА

«Акальцавалі» яшчэ на сезон

29-гадовы нападаючы беларускай хакейнай зборнай Канстанцін Кальцоў працягнуў кантракт з "Салаватам Юлаевым", паведамляе сайт уфімскага клуба.

Выхаванец мінскага хакея перайшоў у "СЮ" летам 2006 года. У чэмпіянатах Расіі, у тым ліку ў плей-оф, правёў за клуб 223 гульні, у якіх закінуў 50 шайб і зрабіў 49 выніковых перадач.

У мінулым сезоне КХЛ "Салават Юлаеў" дайшоў да паўфіналу плей-оф — фіналу Усходняй канферэнцыі, дзе прайграў будучаму чэмпіёну "Ак Барсу" з Казані.

Былы старшыня Федэрацыі хакея Беларусі Уладзімір Навумаў у свой час беспаспяхова спрабаваў вырашыць пытанне аб пераходзе Кальцова ў мінскае "Дынама".

«Леў» змяняе планы

Славацкаму клубу "Леў" адмоўлена ва ўдзеле ў Кантынентальнай хакейнай лізе ў сезоне 2010/2011, паведамляе сайт КХЛ.

Прыняўшы папярэдняе рашэнне аб уключэнні клуба ў лік удзельнікаў чэмпіянату, КХЛ і Федэрацыя хакея Расіі праводзілі работу "па ўзгадненні юрыдычных фармальнасцей, якія тычацца правядзення матчаў чэмпіянату КХЛ на тэрыторыі Славакіі". "Аднак пасля перамогі, якія доўжыліся больш за два тыдні, КХЛ так і не атрымала выразнага рашэння Федэрацыі хакея Славакіі адносна ўдзелу ХК "Леў" у чэмпіянаце лігі і правядзення гульняў КХЛ у г.Попрад.

З-за ўдзелу славакаў мінскае "Дынама" было пераведзена з дывізіёна Баброва ў дывізіён Тарасава, дзе акрамя мінчан — мышыцынскі "Атлант", чэхаўскі "Віцязь", краслаўскі "Лакаматыў", чарапавецкая "Северсталь" і ніжагародскае "Тарпеда". У рэгулярным сезоне каманды аднаго дывізіёна гуляюць адна з адной па чатыры разы, з розных — па два.

Пакуль невядома, ці будзе мінскае "Дынама" вернута ў свой дывізіён.

На паніжэнне?

24-гадовы паўабаронца ФК БАТЭ Ігар Стасевіч перайшоў у клуб першай расійскай лігі "Волга" (Ніжні Ноўгарад), паведамляе сайт расійскага клуба.

У сярэдзіне ліпеня ў сувязі з лішняй колькасцю гульцоў Стасевіч, а таксама нападаючы Аляксандр Алумона былі выстаўлены БАТЭ на трансфер. Алумона перайшоў у салігорскі "Шахцёр". Апрача таго, форвард Аганес Гаараи аддадзены ў арэнду ў ерэванскі "Понік" да канца года.

Пасля першага круга "Волга" займае пятае месца ў першым расійскім дывізіёне.

Засталося толькі выграваць

Вызначыліся сапернікі жаночай зборнай Беларусі па гандболе ў кваліфікацыі чэмпіянату свету-2011, які пройдзе ў Бразіліі.

На першым этапе (з 30 лістапада па 5 снежня 2010 года) каманда Анатоля Закладнога згуляе ў групе 3 з Турцыяй, Партугаліяй і Фінляндыяй.

У другі этап (плей-оф) выходзяць толькі пераможцы груп.

Мы за цаной не пастаім

Білеты на дамашнія матчы мінскага "Дынама" ў КХЛ будуць каштаваць ад 8 да 54 тыс. рублёў у залежнасці ад сектара "Мінск-Арэны" і катэгорыі сустрэчы.

Прапануюцца таксама абанементы чатырох відаў (сезонны, на матчы першай катэгорыі, на матчы з камандамі дывізіёна Тарасава і Заходняй канферэнцыі, дзе гуляе "Дынама") коштам ад 64,6 тыс. да 1 млн 3,2 тыс. рублёў. Продаж абанементаў будзе ажыццяўляцца з 4 жніўня па 1 верасня.

Яшчэ б і якасць футбола павысіць

Беларуская федэрацыя футбола перадала тэлеканалу СТВ правы на трансляцыю матчаў футбольнага чэмпіянату краіны 2010 года.

Згодна з паведамленнем прэс-службы БФФ, у адпаведнасці з пагадненнем "Аб арганізацыі тэлевізійнай трансляцыі і перадачы маёмасных правоў" бакі будуць сумесна вызначаць у кожным туры канкрэтны матч для тэлетрансляцыі, зыходзячы з турнірнага становішча і інтарэсу гледачоў.

Падрыхтаваць іншых тэлекампаній даецца права на правядзенне здымкаў матчаў толькі ў рамках "доступу да навінаў" (не больш за тры хвіліны эфірнага часу), паведамляе БелаПАН.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы: 63222,632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродка масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 2.08.2010 у 18.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 21310 экз. Заказ №3732.